

Službene novine Federacije BiH, broj 52/09

Temeljem članka IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

ZAKON O PROGLAŠENJU ZAKONA O POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU

Prolašava se Zakon o poljoprivrednom zemljištu koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Zastupničkoga doma od 3. lipnja 2009. godine i na sjednici Doma naroda od 28. travnja 2009. godine.

Broj 01-02-351/09
29. srpnja 2009. godine
Sarajevo
Predsjednica
Borjana Krišto, s. r.

ZAKON O POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom utvrđuju se: definicije, temeljna načela i upravljanje, zaštita, korištenje, uređenje, raspolaganje, evidencije, nadzor nad provedbom ovoga Zakona, kaznene odredbe, prijelazne i završne odredbe, kao i ostala značajna pitanja koja se odnose na poljoprivredno zemljište na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Članak 2.

Poljoprivredno zemljište je prirodno bogatstvo i dobro od općeg interesa za Federaciju i Bosnu i Hercegovinu, uživa osobitu zaštitu, koristi se za poljoprivrednu proizvodnju i ne može se koristiti za druge svrhe, izuzev u slučajevima i pod uvjetima utvrđenim ovim Zakonom.

Članak 3.

Cilj donošenja zakona je očuvanje, namjensko korištenje, povećanje proizvodne sposobnosti i unaprjeđenje gospodarenja poljoprivrednim zemljištem, kao ograničenog i neobnovljivog prirodnog resursa, bez obzira u čijem je vlasništvu, te usklađivanje interesa svih subjekata u korištenju poljoprivrednog zemljišta u gospodarskom i ekonomskom razvoju zemlje.

Cilj predviđen stavkom 1. ovoga članka ostvarit će se putem Strategije gospodarenja poljoprivrednim zemljištem (u daljnjem tekstu: Strategija), Programa unaprjeđenja gospodarenja poljoprivrednim zemljištem (u daljnjem tekstu: Program gospodarenja) i drugih programa i projekata.

Članak 4.

Poljoprivredno zemljište, u smislu ovoga Zakona, je zemljište koje se koristi za poljoprivrednu proizvodnju: oranice (njive), vrtovi, voćnjaci, vinogradi, livade, pašnjaci, ribnjaci, trstici, močvare i drugo zemljište koje bi se po svojim prirodnim i ekonomskim osobinama najbolje moglo koristiti za poljoprivrednu proizvodnju.

Poljoprivrednim zemljištem smatraju se i zemljišta u inundacijskim područjima (zemljišta između nasipa za obranu od voda i vodotoka rijeka), na udaljenosti većoj od 10 metara od nožice nasipa, a služe za poljoprivrednu proizvodnju.

Obradivim poljoprivrednim zemljištem, u smislu ovoga Zakona, smatraju se: oranice (njive), vrtovi, voćnjaci, vinogradi i livade.

Oraničnim poljoprivrednim zemljištem, u smislu ovoga Zakona, smatraju se: oranice (njive) i vrtovi.

Neobradivim poljoprivrednim zemljištem u smislu ovoga Zakona, smatraju se: pašnjaci, ribnjaci, trstici i močvare.

Neobradivo poljoprivredno zemljište može se odgovarajućim agrotehničkim mjerama pretvoriti u obradivo, ako bi time služilo interesima povećanja poljoprivredne proizvodnje.

Katastarska kultura poljoprivrednog zemljišta iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se prema podacima iz zemljišne knjige, odnosno katastra nekretnina i katastra zemljišta, dok se ne dokaže suprotno.

Članak 5.

Minirano poljoprivredno zemljište, kao i zemljište za koje se opravdano sumnja da je minirano, smatra se poljoprivrednim zemljištem, ali se ne može koristiti za poljoprivrednu proizvodnju do dana uklanjanja mina i neeksplozivnih ubojnih sredstava, odnosno njegova deminiranja ili do obavljanja stručnog očevida i davanja nalaza mjerodavne institucije.

Šumsko, građevno i/ili drugo nepoljoprivredno zemljište nakon privođenja kulturi, odnosno poljoprivrednoj proizvodnji, smatraju se poljoprivrednim i uvrštavaju u jednu od kategorija poljoprivrednog zemljišta.

Nesagrađeno građevno zemljište, do privođenja konačnoj namjeni, mora se održavati sposobnim za poljoprivrednu proizvodnju, odnosno poljoprivredno zemljište, kojem je planom prostornog uređenja utvrđena druga namjena, koristi se za poljoprivrednu proizvodnju dok rješenje o odobrenju za gradnju objekata, odnosno obavljanje drugih radova, ne postane konačno.

Članak 6.

Ukoliko je odredbama posebnog zakona utvrđen manji stupanj zaštite poljoprivrednog zemljišta u odnosu na zaštitu utvrđenu ovim Zakonom, primjenjuju se odredbe ovoga Zakona.

Članak 7.

Nositelji prava vlasništva nad poljoprivrednim zemljištem iz članka 4. ovoga Zakona ne mogu biti strane fizičke i pravne osobe, osim ako međunarodnim državnim ugovorom nije drukčije određeno.

II. DEFINICIJE

Članak 8.

Izričaji u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

1. Zemljište (FAO 1976.) obuhvaća fizikalni prostor: tlo, klimu, hidrologiju, geologiju, vegetaciju u obujmu koji utječe na mogućnost njegova korištenja te rezultate prošle i sadašnje aktivnosti čovjeka, kao i društveno-ekonomske parametre;
2. Tlo je trodimenzionalno tijelo, rastresiti površinski sloj zemljine kore nastao pod utjecajem pedogenetskih čimbenika kroz procese pedogeneze, a determinira se na osnovi njegovih unutarnjih svojstava;
3. Višenamjensko vrednovanje zemljišta je dio procesa planiranja korištenja zemljišta i temeljna podloga za razvoj poljoprivrede;
4. Plodnost tla (zemljišta) je sposobnost tla da biljci pruži istodobno, kontinuirano i optimalno hranjivo, vodu, zrak, toplinu i medij za ukorjenjivanje;
5. Plodni i potencijalno plodni sloj tla obuhvaća oranični i podoranični sloj tla koji se karakterizira kvalitetnim fizičko-kemijskim svojstvima, odnosno plodnošću;
6. Sustavna kontrola plodnosti tla podrazumijeva skup mjera kojima se obavlja utvrđivanje stanja plodnosti tla i izrada planova za gnojidbu gajenih kultura kako bi se uz optimalnu gnojidbu ostvario adekvatan prinos, a da pri tome ne dođe do zagađenja okoliša;
7. Zapušteno poljoprivredno zemljište je neobrađeno zemljište koje je zakorovljeno i obraslo samoniklim i šumskim raslinjem, i na kojem je vegetacijsko proizvodni ostatak dulje od dvije godine;
8. Zaštita poljoprivrednog zemljišta podrazumijeva sustav mjera prevencije i sanacije, kojima se omogućava sprječavanje neželjenih stanja i uklanjanje evidentnih oštećenja nastalih na poljoprivrednom zemljištu;

9. Štetnim i opasnim tvarima u poljoprivrednom zemljištu smatraju se tvari koje mogu prouzročiti promjene fizičkih, kemijskih i bioloških svojstava tla, uslijed čega se umanjuje njegova proizvodna sposobnost, odnosno onemogućava njegovo korištenje za poljoprivrednu proizvodnju;
10. Onečišćenje poljoprivrednog zemljišta podrazumijeva sve tvari i otpad od drveta, kamena, plastike, kovina, nemetala, tečne i druge ostatke, ako su ostavljeni na poljoprivrednoj površini;
11. Oštećenje zemljišta podrazumijeva narušavanje fizičkih, kemijskih i bioloških svojstava zemljišta, a očituje se kroz sljedeće oblike: infekcija, kontaminacija, degradacija i destrukcija;
12. Infekcija (biološka kontaminacija) podrazumijeva poseban oblik zagađenja tla izazvan uzročnicima zaraznih bolesti, a koji se mogu prenijeti na životinje i ljude kao što su: virusi, bakterije, paraziti, gljivice, rikecije i dr.;
13. Kontaminacija tla podrazumijeva unošenje različitih čvrstih, tečnih i plinovitih tvari, te radioaktivnih elemenata koji dovode do promjene prirodnih svojstava tla, kao i do akumulacije štetnih i opasnih tvari na poljoprivrednim kulturama;
14. Degradacija predstavlja poseban oblik oštećenja zemljišta, koji se manifestira kroz kvarenje strukture, zbijanje i odnošenje površinskom erozijom plodnog sloja tla uslijed nepravilne obrade, neadekvatnog načina korištenja i gole sječe;
15. Erozija tla predstavlja poseban oblik odnošenja zemljišta koje može biti izazvano vodom, vjetrom i antropogenim djelovanjem, a javlja se kao površinska, brazdasta i jaružna;
16. Destrukcija predstavlja najteži oblik oštećenja zemljišta u kojem se zemljište fizički uništava, pri čemu mu se trajno mijenja namjena korištenja, odnosno gdje se njegove ekološke funkcije pretvaraju u tehničke;
17. Korištenje poljoprivrednog zemljišta podrazumijeva: temeljnu i dopunsku obradu zemljišta, uzgoj i održavanje voćnjaka, vinograda, livada i pašnjaka, kao i druge radove racionalnog korištenja poljoprivrednog zemljišta s ciljem povećanja poljoprivredne proizvodnje;
18. Uporabna vrijednost poljoprivrednog zemljišta podrazumijeva određivanje kvalitete zemljišta po bonitetnim kategorijama, u odnosu na mogućnost njegova korištenja za poljoprivrednu proizvodnju, uzimajući u obzir njegova prirodna svojstva, plodnost i zdravstveno stanje;
19. Poljoprivredna suglasnost podrazumijeva izdavanje odobrenja za promjenu namjene korištenja zemljišta, ukoliko su ispunjeni svi zakonski uvjeti i izvršena naknada troškova, a izdaje se u formi rješenja;
20. Održavanjem poljoprivrednog zemljišta sposobnim za poljoprivrednu proizvodnju smatra se korištenje, sprječavanje njegove zakorovljenosti i obrastanje samoniklim višegodišnjim raslinjem;
21. Trajna promjena namjene poljoprivrednog zemljišta podrazumijeva svako korištenje poljoprivrednog zemljišta za gradnju naselja, industrijskih objekata, vodenih akumulacija, željezničkih pruga, prometnica, sportskih terena, pošumljavanje ili izvođenje drugih radova kojima se trajno onemogućava korištenje tog zemljišta za poljoprivrednu proizvodnju;
22. Privremena promjena namjene poljoprivrednog zemljišta podrazumijeva promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta za određeno razdoblje, poslije kojega se poljoprivredno zemljište može ponovno koristiti za poljoprivrednu proizvodnju;
23. Kapitalni objekti od općeg interesa su: prometnice, željeznice, zračne luke, hidroakumulacije, vodoprivredni objekti za obranu od poplava i objekti za iskorištavanje industrijskih i ostalih mineralnih tvoriva površinskim kopom;
24. Naknada radi promjene namjene poljoprivrednog zemljišta podrazumijeva adekvatnu protuvrijednost u novcu na ime umanjenja vrijednosti i izgubljenog obujma poljoprivredne proizvodnje;
25. Pristojba za zapušteno poljoprivredno zemljište podrazumijeva protuvrijednost u novcu na ime umanjenja vrijednosti i izgubljenog obujma poljoprivredne proizvodnje;
26. Privremeno korištenje poljoprivrednog zemljišta podrazumijeva njegovu uporabu kroz ograničeno davanje u zakup radi ublažavanja posljedica umanjenja vrijednosti i izgubljenog obujma poljoprivredne proizvodnje;
27. Agrotehničke mjere podrazumijevaju postupke kojima se: sprječavaju procesi erozije, sprječava zakorovljenost,

servisiranje poljoprivrednih strojeva i oruđa, obavlja čišćenje kanala, provodi zabrana, odnosno obveza uzgoja pojedinih vrsta bilja na određenom području, poduzimaju mjere za zaštitu od poljskih šteta, iskorištavanje i uništavanje biljnog otpada, održavanje živica i međa, održavanje poljskih putova, sprječavanje zasjenjivanja susjednih čestica, sadnja i održavanje vjetrozaštitnih pojasa i dr.;

28. Pašnjaci obuhvaćaju travnate površine koje se ne obrađuju, već se isključivo koriste za ispašu stoke;

29. Nomadska ispaša stoke podrazumijeva ispašu stoke gonjenjem preko poljoprivrednog zemljišta, ispašu stoke na poljoprivrednom zemljištu izvan mjesta prebivališta, odnosno sjedišta držatelja stoke, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno;

30. Uređenje zemljišta podrazumijeva skup tehničkih, hidrotehničkih, agrotehničkih i bioloških mjera, kojima se poboljšavaju uvjeti poljoprivredne proizvodnje, te povećava plodnost i proizvodni potencijal zemljišta;

31. Arondacija je postupak zamjene, razmjene ili kupnje zemljišta među subjektima unutar arondacijskog područja i pripajanje tog zemljišta u korist drugog subjekta, radi okrupnjavanja parcela i racionalizacije obrade zemljišta;

32. Komasacija podrazumijeva skup mjera i postupaka kompleksnog uređenja zemljišta kojom se određeno šire područje uređuje: infrastrukturom, prometnom mrežom, kanalima, oblikovanjem parcela, okrupnjavanjem posjeda, tabliranjem i drugim pratećim objektima u pravcu postizanja optimalnije i racionalnije poljoprivredne proizvodnje;

33. Izvlaštenje je oduzimanje ili ograničavanje prava vlasništva na nekretninama uz naknadu prema tržišnoj vrijednosti, sa svrhom gradnje objekata ili izvedbe radova za koje je utvrđen opći interes;

34. Rekultivacija tla podrazumijeva sustav tehničkih, agrotehničkih i bioloških mjera i postupaka kojima se narušeno zemljište vraća u prvobitnu namjenu;

35. Vođenje evidencije podrazumijeva sustavna registriranja i digitalnu obradu podataka o poljoprivrednom zemljištu;

36. Minirano poljoprivredno zemljište podrazumijeva ono zemljište koje je kontaminirano ili se sumnja da je kontaminirano minama i eksplozivnim sredstvima;

37. Odštetni cjenik podrazumijeva procijenjenu vrijednost štete za poljoprivredno zemljište i gajene kulture nanešenu poljoprivrednom proizvođaču;

38. Monitoring zemljišta podrazumijeva sustavno i permanentno praćenje stanja i promjena u zemljištu i na zemljištu;

39. Zemljišno-informacijski sustav (ZIS) je sustav registriranja, analize i obrade numeričke baze podataka uvezane s topografskim i satelitskim grafičkim prikazom na bazi GIS tehnologije.

III. TEMELJNA NAČELA I UPRAVLJANJE

Članak 9.

Poljoprivredno zemljište kao temeljno sredstvo poljoprivredne proizvodnje ima prvenstvo korištenja za poljoprivrednu proizvodnju, u odnosu na sve druge funkcije i namjene.

Članak 10.

Poslovi upravljanja, zaštite, uređenja i racionalnog korištenja poljoprivrednog zemljišta su poslovi od općeg interesa za Bosnu i Hercegovinu, Federaciju, kantone i gradska-općinska tijela uprave mjerodavna za poslove poljoprivrede (u daljnjem tekstu: općina).

Članak 11.

Interesi očuvanja i zaštite poljoprivrednog zemljišta moraju se uzeti u obzir pri utvrđivanju strateških opredjeljenja, dokumenata prostornog uređenja, razvojnih programa, akcijskih planova, donošenja propisa i poduzimanja mjera mjerodavnih tijela.

Članak 12.

Materijalni i drugi uvjeti za upravljanje, zaštitu i uređenje poljoprivrednog zemljišta osiguravaju se putem Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo), kantonalnih ministarstava mjerodavnih za poslove poljoprivrede (u daljnjem tekstu: kantonalno ministarstvo) i općina.

Članak 13.

Mjerodavna tijela uprave u Federaciji, kantonima i općinama, koja upravljaju poljoprivrednim zemljištem, dužna su surađivati i zajednički djelovati, te osigurati da se poljoprivredno zemljište koristi u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Članak 14.

Vlasnik, odnosno korisnik poljoprivrednog zemljišta odgovoran je za sve aktivnosti koje imaju utjecaja na poljoprivredno zemljište, u skladu s ovim Zakonom i drugim propisima.

Članak 15.

Korištenje poljoprivrednog zemljišta može se obavljati samo do stupnja na kojem se ne umanjuju njegova prirodna svojstva (fizička, kemijska i biološka) i proizvodna sposobnost.

Svako korištenje poljoprivrednog zemljišta obavlja se uz znanstvenu i stručnu podlogu.

Članak 16.

Sve fizičke i pravne osobe, kao i druge organizacije, dužne su štiti poljoprivredno zemljište na način da sprječavaju aktivnosti koje mogu ugroziti ili oštetiti poljoprivredno zemljište, ublažiti svaku takvu štetu, eliminirati posljedice takve štete, sanirati oštećeno poljoprivredno zemljište i dovesti ga u stanje u kojem je bilo prije pojave štete.

Članak 17.

Zagađivači poljoprivrednog zemljišta dužni su platiti troškove kontrole, prevencije od zagađenja i zagađenja, odnosno platiti troškove za provedbu aktivnosti saniranja poljoprivrednog zemljišta od štetnih tvari koje mogu prouzročiti ili su prouzročile štetu na poljoprivrednom zemljištu.

Članak 18.

Trajnu i privremenu promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u druge svrhe moguće je provesti samo na osnovi bonitetne kategorije zemljišta.

Za svaku trajnu i privremenu promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta za druge svrhe plaća se naknada.

Članak 19.

Svaki pojedinac i organizacija moraju imati odgovarajući pristup informacijama koje se odnose na poljoprivredno zemljište, a kojima raspolažu tijela uprave.

Članak 20.

Pri prometu poljoprivrednog zemljišta obvezno se utvrđuje pravo prvenstva, po redosljedu utvrđenom u ovom Zakonu.

Akt o promjeni statusa poljoprivrednog zemljišta, koji je donešen suprotno proceduri utvrđenoj ovim Zakonom, smatra se ništavnim.

IV. ZAŠTITA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Članak 21.

Radi očuvanja, namjenskog i racionalnog korištenja poljoprivrednog zemljišta, sprječavanja korištenja u nepoljoprivredne svrhe, proizvodnje zdravstveno ispravne hrane, zaštite zdravlja ljudi, životinjskog i biljnog svijeta, nesmetanog korištenja i zaštite okoliša, provode se mjere zemljišne politike i poslovi zaštite poljoprivrednog zemljišta.

Članak 22.

Mjerama zemljišne politike utječe se na namjensko i racionalno gospodarenje poljoprivrednim zemljištem kao dobrom od općeg interesa za Federaciju, kantone i općine, u skladu s važećim propisima i uz sustavnu zaštitu okoliša.

Mjere zemljišne politike su:

1. Strategija i Program gospodarenja;

2. Višenamjensko vrednovanje, zaštita i optimalno korištenje zemljišta (u daljnjem tekstu: Projekt višenamjenskog vrednovanja);
3. korištenje poljoprivrednog zemljišta;
4. promet poljoprivrednog zemljišta;
5. zaštita poljoprivrednog zemljišta;
6. programi uređenja poljoprivrednog zemljišta;
7. gospodarenje poljoprivrednim zemljištem;
8. zemljišni monitoring, odnosno praćenje stanja i promjena na zemljištu i u zemljištu;
9. zemljišno- informacijski sustav;
10. ostale mjere.

Mjere zemljišne politike provodi Federalno ministarstvo i mjerodavna kantonalna ministarstva, u suradnji s Federalnim zavodom za agropedologiju (u daljnjem tekstu: Federalni zavod) i Federalnom upravom za geodetske i imovinsko-pravne poslove (u daljnjem tekstu: Geodetska uprava), kao i znanstveno-stručnim institucijama iz oblasti poljoprivrede (u daljnjem tekstu: znanstveno-stručne institucije).

Članak 23.

Zaštita poljoprivrednog zemljišta od gubitka raspoloživog površinskog i nenamjenskog korištenja provodi se kroz obvezu vlasnika, zakupca ili drugih korisnika da moraju: obrađivati poljoprivredno zemljište na propisan način, prilagoditi poljoprivrednu proizvodnju propisanim standardima, rabiti metode koje su primjerene zemljištu, sprječavati sabijanje, erozije i zagađenja zemljišta te osigurati plodnost i produktivnost zemljišta.

Poslovi zaštite, uređenja i korištenja poljoprivrednog zemljišta, u smislu ovoga Zakona, su:

1. izrada Strategije i Programa gospodarenja (zaštita, korištenje, uređenje, raspolaganje);
2. izrada Projekta višenamjenskog vrednovanja;
3. izrada karte uporabne vrijednosti zemljišta;
4. pedološki i drugi studijsko-istraživački radovi;
5. trajno praćenje stanja (monitoring) poljoprivrednog zemljišta;
6. uspostava i održavanje zemljišno- informacijskoga sustava;
7. kontrola plodnosti zemljišta;
8. poboljšanje kakvoće obradivog poljoprivrednog zemljišta;
9. gradnja melioracijskih sustava na poljoprivrednom zemljištu;
10. rekultivacija poljoprivrednog zemljišta koje je korišteno za eksploataciju mineralnih tvoriva, odlaganje jalovine pepela i šljake;
11. utvrđivanje količina opasnih i štetnih tvari u poljoprivrednom zemljištu i vodi u sustav za navodnjavanje i odvodnjavanje;
12. pretvaranje neobradivog poljoprivrednog zemljišta u obradivo;
13. gradnja obrambenih nasipa;
14. zaštita zemljišta od erozije vodom i vjetrom;
15. zaštita od prirodnih nepogoda (poplave, vjetar, grad, oborine, suša, mraz, klizište, masovna pojava životinjskih i biljnih bolesti);
16. program okrupnjavanja i zabrana usitnjavanja poljoprivrednih parcela;
17. edukacija i stručno osposobljavanje.

Članak 24.

S ciljem osiguranja poslova iz članka 23. stavka 2. ovoga Zakona donosi se Program gospodarenja i Projekt višenamjenskog vrednovanja za teritorij Federacije, kantona i općina.

Programom gospodarenja iz stavka 1. ovoga članka planira se: korištenje, rajonizacija, uređenje, monitoring, zaštita poljoprivrednog zemljišta i površina koje su staništa divljih biljnih i životinjskih vrsta, a kojima se ne može promijeniti namjena, radi očuvanja prirodne ravnoteže, utvrđivanja površina za proizvodnju hrane i dr.

Programi iz stavka 1. ovoga članka moraju biti međusobno usuglašeni u dijelu korištenja poljoprivrednog zemljišta, a posebice za korištenje u nepoljoprivredne svrhe.

Projektom višenamjenskog vrednovanja iz stavka 1. ovoga članka obaviti će se analiza sadašnjeg načina korištenja, te procjena sadašnje i potencijalne pogodnosti tla/zemljišta za višenamjensko korištenje u poljoprivredi (povrćarstvo, voćarstvo, vinogradarstvo, ratarstvo, stočarstvo, ribarstvo i dr.), izdvojiti će se rajoni i podrajoni prioritnog korištenja i dati će se preporuke za uređenje i zaštitu.

Sastavni dio projekta višenamjenskog vrednovanja su karte pogodnosti zemljišta i druge tematske karte izrađene GIS tehnologijom, prema normativima izrade karata.

Federalni ministar će donijeti pravilnik o jedinstvenoj metodologiji za razvrstavanje zemljišta u kategorije pogodnosti.

Članak 25.

Zaštita poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja i oštećenja provodi se zabranom, ograničavanjem i sprječavanjem od izravnog unosa, te unošenja vodom i zrakom štetnih i opasnih tvari i poduzimanjem drugih mjera za očuvanje i poboljšanje njegove proizvodne sposobnosti.

Sva onečišćenja, kontaminacija i infekcija moraju se sanirati u roku od 60 dana, računajući od dana izdavanja naloga od mjerodavne inspekcije.

Federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: federalni ministar) će propisati koje se tvari smatraju štetnim i opasnim, te granične vrijednosti dopuštenih količina štetnih i opasnih tvari u tlu, monitoring i metode njihovoga ispitivanja, prevencije, zaštite i sanacije.

Federalni ministar će donijeti provedbeni propis o mineralnim i organskim gnojivima i supstratima i o upisu u upisnik gnojiva i supstrata.

Članak 26.

Zabranjeno je ispuštanje štetnih i opasnih tvari koje mogu oštetiti i promijeniti proizvodnu sposobnost poljoprivrednog zemljišta, kao i uporaba mineralnih i organskih gnojiva, te sredstava za zaštitu bilja u količini većoj od dopuštene.

Pravne ili fizičke osobe koje onečiste poljoprivredno zemljište štetnim i opasnim tvarima, tako da je poljoprivredna proizvodnja na tom zemljištu umanjena ili onemogućena, dužne su platiti naknadu štete vlasnicima ili korisnicima zemljišta, u iznosu koji utvrde sporazumno ili prema odštetnom cjeniku.

Tužbeni zahtjev iz stavka 2. ovoga članka podnose vlasnici ili korisnici poljoprivrednog zemljišta, a razlog za podnošenje tužbe može biti i nepostizanje sporazuma i nepostupanje po odštetnom cjeniku.

Odštetni cjenik iz stavka 2. ovoga članka, kao i za sve štete pričinjene poljoprivrednom zemljištu i na poljoprivrednom zemljištu, propisuje federalni ministar.

Ako se ne postigne sporazum, visinu naknade određuje mjerodavni sud.

Članak 27.

Ako dođe do zagađenja i onečišćenja poljoprivrednog zemljišta u količini većoj od dopuštene, ispuštanjem opasnih i štetnih tvari, počinitelj štete snosi troškove radova na ispitivanju i dekontaminaciji, odnosno sanaciji poljoprivrednog zemljišta.

Ako osobe iz stavka 1. ovoga članka u određenom roku ne saniraju poljoprivredno zemljište, sanaciju će provesti pravna ili fizička osoba koju rješenjem odredi kantonalno ministarstvo i to na trošak pravne ili fizičke osobe koja je to bila dužna učiniti.

Rješenje iz stavka 2. ovoga članka izvršno je danom donošenja tog rješenja, a žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

Plaćanje troškova ispitivanja i dekontaminacije, odnosno sanacije zagađenog zemljišta od počinitelja štete, ne isključuje odgovornost počinitelja štete i po drugim propisima.

Članak 28.

Ispitivanje poljoprivrednog zemljišta s ciljem utvrđivanja količine štetnih i opasnih tvari u zemljištu obavlja se po programu koji donosi kantonalno ministarstvo.

Ispitivanje poljoprivrednog zemljišta iz stavka 1. ovoga članka obavlja organizacija koja u pogledu kadrova i opreme ispunjava propisane uvjete.

Izvješća o rezultatima ispitivanja dostavljaju se kantonalnom ministarstvu u roku od 15 dana od dana okončanja ispitivanja.

Ukoliko rezultati ispitivanja to zahtijevaju, kantonalno ministarstvo na prijedlog općinskog tijela ili inspekcije, dužno je zabraniti, odnosno ograničiti proizvodnju određenih poljoprivrednih proizvoda i uporabu sredstava za zaštitu bilja i drugih sredstava na kontaminiranom zemljištu.

O poduzetim mjerama kantonalno ministarstvo je obvezno izvijestiti i dostaviti rezultate ispitivanja Federalnom ministarstvu, radi uvođenja u sustav evidencije i praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta.

Članak 29.

Zemljišno-informacijski sustav Federacije je sustav evidencija i praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta koji se uspostavlja i vodi u Federalnom ministarstvu i Federalnom zavodu, radi: ustanovljavanja službene evidencije i baze podataka s podacima iz članka 30. ovoga Zakona, osiguranja podataka o poljoprivrednom zemljištu, izvršavanja mjera poljoprivredne politike, pristupa i razmjene informacija između subjekata sustava, planiranja i programiranja razvoja informacijskog sustava, organizacije i koordinacije rada na razvoju i funkcioniranju pojedinih podsustava i primjene jedinstvenih standarda, definicija, klasifikacija i šifara i utvrđivanja standarda za korištenje informacijskih tehnologija.

Federalni ministar će donijeti provedbeni propis o jedinstvenoj metodologiji monitoringa i zemljišno- informacijskoga sustava.

Članak 30.

Zemljišno-informacijski sustav treba objediniti sve informacije o zemljištu iz sljedećih izvora:

1. Iz baze podataka Geodetske uprave:

a) o parcelama: broju i vlasničkim udjelima, njihovoj površini, katastarskoj kulturi i klasi, položaju parcela (iz kopije mape zemljišnog katastra, odnosno digitaliziranog nacрта i iz topografskih karata, iz topografskih nacрта i digitalnog modela terena s visinama);

2. iz baze podataka Federalnog zavoda:

a) o zemljištima: iz pedološke karte, iz zračnih foto-snimki i postojećih satelitskih snimki i iz podataka sustavnog praćenja i analiziranja plodnosti poljoprivrednog zemljišta;

b) o zagađenju i oštećenju: iz podataka sustavnog praćenja poljoprivrednog zemljišta, poljoprivrednih biljaka i podzemnih voda;

3. iz baze podataka Federalnog hidrometeorološkog zavoda:

a) o klimi;

4. iz baze podataka zemljišno-knjižnih ureda:

a) o vlasnicima: fizičkim i pravnim osobama sa svim relevantnim podacima;

5. podatci iz drugih baza podataka.

Podatci se u bazu podataka dostavljaju i pribavljaju besplatno, osim u slučajevima neposrednih izdataka za potrebne dodatne izvedbe.

Federalni ministar će propisati oblik, sadržaj, način vođenja i pristup bazi podataka.

Članak 31.

Sustav kontrole plodnosti zemljišta obavlja se s ciljem očuvanja i poboljšanja fizičkih, kemijskih i bioloških svojstava i osiguranja pravilne uporabe mineralnih i organskih gnojiva.

Fizičke i pravne osobe, vlasnici ili korisnici koji su upisani u registar poljoprivrednih gospodarstava, a koji su korisnici poljoprivrednog zemljišta, dužne su provoditi sustavnu kontrolu plodnosti zemljišta koje je katastarskim klasiranjem svrstano u kategoriju od 1. do 4. katastarske klase obradivog poljoprivrednog zemljišta, a čija je površina veća od 0,2 ha.

Ispitivanje plodnosti tla se obavlja svakih pet godina.

Sustavnu kontrolu plodnosti zemljišta obavlja organizacija koja u pogledu kadrova i opreme ispunjava propisane uvjete.

Pravne osobe iz stavka 4. ovoga članka dužne su o rezultatima ispitivanja podnositi izvješća vlasniku, odnosno korisniku zemljišta i mjerodavnom kantonalnom ministarstvu, u pisanoj i elektronskoj formi, u roku od 15 dana od dana okončanja ispitivanja.

Mjerodavna kantonalna ministarstva dužna su na koncu svake kalendarske godine dostaviti preslike izvješća o kontroli plodnosti tla (u pisanoj i elektronskoj formi) Federalnom ministarstvu radi uvođenja u sustav evidencije i praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta.

Postupak, radnje i uvjete iz st. 1., 2. i 4. ovoga članka propisuje federalni ministar.

Članak 32.

Vlasnici i korisnici poljoprivrednog zemljišta u erozivnim područjima dužni su provoditi propisane protuerozijske mjere.

Pod protuerozijskim mjerama podrazumijevaju se ograničenja ili potpuna zabrana sječe voćaka, osim sječe iz agrotehničkih razloga, održavanje dugogodišnjih zasada podignutih radi zaštite od erozije na zemljištu, ograničavanje iskorištavanja pašnjaka propisivanjem vrste i broja stoke te vremena i načina ispaše, zabrana skidanja humusnog, odnosno oraničnog sloja poljoprivrednog zemljišta, zabrana preoravanja livada, pašnjaka i neobrađenih površina na strmim zemljištima i njihovo pretvaranje u oranice zasijane jednogodišnjim biljnim vrstama, određivanje obveznog zatrvnjivanja i sadnje višegodišnjih kultura na strmom zemljištu s nagibom većim od 25 %, podizanje ili uzgoj poljo-zaštitnih pojaseva i druge mjere.

Članak 33.

Primjenu propisanih protuerozijskih mjera utvrđuje općinsko tijelo, po programu gospodarenja općine iz članka 24. stavak 2. ovoga Zakona.

Prigodom utvrđivanja protuerozijskih mjera i njihove provedbe mora se osigurati da se:

1. tereni s nagibom većim od 10 % konturno obrađuju, da se na takvim terenima i u slivovima pojedinih bujica strukturom sjetve osigura da najmanje jedna trećina ukupne površine bude zasijana ili zasađena višegodišnjim nasadima i da se tereni s nagibom većim od 25% ne koriste kao oranice;
2. u svakoj općini, za područja podložna, napadnuta ili ugrožena eolskom erozijom, ovisno o specifičnosti područja i stupnja ugroženosti, a u skladu s Programom, utvrdi program zaštite zemljišta od eolske erozije podizanjem vjetrozaštitnih pojaseva, višegodišnjih usjeva i nasada ili primjenom drugih oblika zaštite, te da se predvidi dinamika po godinama za izvršenje ovog programa;
3. svake godine poduzmu protuerozijske biološke mjere na najmanje 2% novih površina od ukupnih površina napadnutih, podložnih ili ugroženih erozijom.

Troškove provedbe protuerozijskih mjera snose fizičke i pravne osobe čije se zemljište štiti ovim mjerama, ako zakonom nije drukčije određeno.

Članak 34.

Na obradivom poljoprivrednom zemljištu koje nije uređeno putem arondacije i komasacije, fizička dioba parcele može se obavljati samo ako se načini parcela najmanje od 0,5 ha, odnosno u kraškim krajolicima 0,2 ha, izuzev ako to zahtijeva opći interes utvrđen zakonom.

Obradivo poljoprivredno zemljište uređeno arondacijom i komasacijom ne može se fizičkom diobom usitniti na parcele čija je površina manja od jednog hektara, osim u postupku gradnje melioracijskih sustava, gradnje javnih objekata i vraćanja zemljišta po zakonskim propisima.

Članak 35.

Poljskom štetom, u smislu ovoga Zakona, smatra se uništavanje i oštećenje usjeva, sadnica, stabala i poljoprivredne mehanizacije na imanjima, kao i svako drugo oštećenje na poljoprivrednom zemljištu koje dovodi do smanjenja produktivnosti, strukture ili slojeva poljoprivrednog zemljišta, ako se utvrdi kao poljska šteta.

Općina svojim Programom gospodarenja iz članka 24. stavak 2. ovoga Zakona, uz suglasnost kantonalnog ministarstva propisuje vrste i mjere za suzbijanje poljskih šteta, a posebice: vrste poljskih šteta, način progona stoke putovima koji vode pored poljoprivrednog zemljišta, način korištenja sezonskih putova, rok do kojeg se planinske livade moraju pokositi, uvjete korištenja poljoprivredne mehanizacije, uvjete sječe ili zabrane sječe voćnih stabala, krčenje međa i živica, način organiziranja službe za zaštitu poljoprivrednog zemljišta od poljskih šteta, postupak s uhvaćenom stokom bez pastira ili čiji je vlasnik nepoznat, sudjelovanje građana u troškovima čuvanja njihovoga poljoprivrednog zemljišta, način procjene i naknade štete, kao i druga pitanja u svezi suzbijanja poljskih šteta.

Mjere iz stavka 2. ovoga članka mogu se propisati ako su prethodno osigurani uvjeti za primjenu tih mjera, a primjenjivat će se dok ti uvjeti postoje.

Na poljoprivrednom zemljištu zabranjeno je spaljivanje organskih ostataka poslije žetve usjeva.

Članak 36.

Edukacijske programe, u više razina, radi stručnog osposobljavanja za zaštitu, uređenje i optimalno korištenje poljoprivrednog zemljišta, vrše srednje poljoprivredne škole i poljoprivredni fakulteti uz suglasnost mjerodavog kantonalnog ministarstva.

V. KORIŠTENJE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Članak 37.

Pravne osobe koja se bave poljoprivrednom proizvodnjom na zemljištu, fizičke osobe koje su vlasnici zemljišta i drugi korisnici poljoprivrednog zemljišta dužni su poljoprivredno zemljište koristiti i obrađivati na način propisan ovim Zakonom.

Vlasnici i korisnici poljoprivrednog zemljišta moraju poljoprivredno zemljište koristiti na način koji najviše odgovara prirodnim osobinama zemljišta i postojećim gospodarsko-ekonomskim i agrotehničkim uvjetima, te poljoprivrednu proizvodnju prilagoditi ekološkim standardima i standardima za zemljište.

Članak 38.

Korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države obavlja se u skladu sa Strategijom i Programom gospodarenja.

Strategiju iz stavka 1. ovoga članka donosi Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada F BiH), na prijedlog Federalnog ministarstva.

Strategija, kao dio poljoprivredne strategije Federacije, treba biti osnova i poslužiti kantonima i općinama da donesu svoje programe gospodarenja iz članka 24. stavak 2. ovoga Zakona.

Strategija mora sadržavati: uvodni dio sa stanjem zemljišnih resursa u Federaciji, agrarnu strukturu, korištenje poljoprivrednog zemljišta, temeljna načela i oblike raspolaganja, ciljeve zemljišne politike, zaštitu poljoprivrednog zemljišta i dr.

Program gospodarenja iz stavka 1. ovoga članka sadrži: površinu zemljišta u vlasništvu države po katastarskim općinama, ukupnu površinu, način korištenja, podatke o korisnicima poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, podatke o stanju, uređenju i korištenju zemljišta, površinu zemljišta planiranu za davanje u zakup, koncesiju, promet i elemente navedene u članku 24. stavak 2. ovoga Zakona.

Članak 39.

Korisnici poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države donose dugoročni program korištenja tog zemljišta uz suglasnost kantonalnog ministarstva (u daljnjem tekstu: Program korištenja), kojim se utvrđuju i ona zemljišta na kojima nije moguće organizirati poljoprivrednu proizvodnju.

Program korištenja iz stavka 1. ovoga članka sadrži sljedeće mjere:

1. način korištenja;
2. agrotehničke mjere;
3. mjere zaštite i održavanja (sprječavanje erozije, zakorovljenosti, održavanje i čišćenje kanala, živica i međa, drvoreda i poljskih putova, suzbijanje bolesti i štetnika, korištenje i uništavanje biljnog otpada nakon berbe, a najkasnije do 1. travnja tekuće godine, obveza uzgoja pojedinih vrsta bilja na određenom području, sprječavanje zasjenjivanja susjednih parcela, i sl.);
4. ostale mjere (zabrana odlaganja smeća i drugog otpada, životinjskih lešina, sprječavanje smanjenja prohodnosti putova, zaštita od požara i plavljenja i dr.).

Troškovi mjera iz stavka 2. ovoga članka padaju na teret korisnika poljoprivrednog zemljišta.

Programom korištenja, iz stavka 1. ovoga članka, zemljišta na kojima nije moguće organizirati poljoprivrednu proizvodnju, mogu se ustupiti općini radi njihovog korištenja za pošumljavanje ili druge namjene.

Članak 40.

Korisnik poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države dužan je koristiti poljoprivredno zemljište u skladu s odredbama članka 37. ovoga Zakona.

Korisnik poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, dužan je sklopiti ugovor o zakupu ili koncesiji u skladu s odredbama ovoga Zakona koje se odnose na zakup i koncesiju poljoprivrednog zemljišta, te koristiti poljoprivredno zemljište u skladu s odredbama članka 37. ovoga Zakona.

Ako korisnik poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države nije u mogućnosti koristiti poljoprivredno zemljište u skladu s odredbama članka 37. ovoga Zakona, dužan je i obvezan o tome izvijestiti kantonalno ministarstvo.

Korisnik poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države ne može davati poljoprivredno zemljište u podzakup.

Članak 41.

Ako korisnici ne koriste poljoprivredno zemljište na način propisan u članku 37. ovoga Zakona, kantonalno ministarstvo može propisati mjere za uporabu toga zemljišta.

Pored mjera iz stavka 1. ovoga članka općina može propisati pružanje usluga poljoprivrednim strojevima i oruđima, mjere za zaštitu od poljskih šteta, mraza, tuče, požara i poplava, određivati sječu odnosno zabranu sječe voćnih stabala, krčenja međa i živica kao i odvodnju na određenim površinama poljoprivrednog zemljišta.

Mjere iz stavka 2. ovoga članka mogu se propisati ako su prije toga osigurani uvjeti za primjenu tih mjera, a primjenjivat će se dok ti uvjeti postoje.

Članak 42.

Ako vlasnik privatnog poljoprivrednog zemljišta nije u mogućnosti koristiti poljoprivredno zemljište u skladu s člankom 37. ovog Zakona, dužan je osigurati njegovo korištenje davanjem zemljišta u zakup ili na drugi način, u skladu s propisima kojima su utvrđena pitanja davanja nekretnina u zakup.

Ako vlasnik privatnog poljoprivrednog zemljišta ne može osigurati korištenje zemljišta na način iz stavka 1. ovoga članka, dužan je o tome izvijestiti općinsko tijelo o mjestu, katastarskoj općini, čestici, klasi, kulturi i površini, te udjelu u vlasništvu, najkasnije do 31. ožujka godine za koju se utvrđuje pristojba.

Danom izvještavanja općinskog tijela iz članka 42. stavak 2. ovog Zakona vlasnik privatnog poljoprivrednog zemljišta se oslobađa plaćanja pristojbe iz članka 46. ovoga Zakona.

Članak 43.

Ako korisnik ne koristi poljoprivredno zemljište u vlasništvu države dulje od jedne godine ili ne osigura korištenje tog zemljišta u skladu s člankom 40. ovoga Zakona, kantonalno ministarstvo će po službenoj dužnosti ili na zahtjev korisnika zemljišta, donijeti rješenje o oduzimanju tog zemljišta radi davanja na korištenje drugim pravnim i fizičkim osobama kojima je poljoprivredna djelatnost temeljna djelatnost.

Ako vlasnik privatnog poljoprivrednog zemljišta ne koristi poljoprivredno zemljište dulje od tri ekonomske godine ili ne osigura korištenje tog zemljišta u skladu s člankom 42. ovoga Zakona (ne može ga sam obrađivati ili ga ne da u zakup), općinsko tijelo može provesti postupak davanja tog zemljišta na privremeno korištenje drugim pravnim i fizičkim osobama kojima je poljoprivredna djelatnost temeljna djelatnost (registriranim proizvođačima).

Vrijeme za koje se privremeno dodjeljuje poljoprivredno zemljište iz st. 1. i 2. ovoga članka je do pet godina i za to vrijeme ne može promijeniti namjenu.

Odluku o davanju zemljišta u zakup donosi općinsko odnosno gradsko vijeće, a protiv ove odluke može se uložiti prigovor u roku od osam dana od dana dostave. O prigovoru odlučuje općinsko odnosno gradsko vijeće. Ugovor o zakupu sa zakupoprimateljem potpisuje načelnik odnosno gradonačelnik.

Članak 44.

Ugovor o dodjeli poljoprivrednog zemljišta na privremeno korištenje iz članka 43. st. 1. i 2. ovoga Zakona sadrži: podatke o zemljištu, namjenu i vrijeme uporabe, iznos naknade koju korisnik kojemu je poljoprivredno zemljište dano na privremeno korištenje plaća vlasniku zemljišta, kao i uvjete za raskid ugovora, prava i obveze posrednika u svezi s prijevremenim raskidom ugovora.

Članak 45.

Vlasniku poljoprivrednog zemljišta može se, na njegov pisani zahtjev, vratiti poljoprivredno zemljište i prije proteka ugovorenog roka ako su ispunjeni uvjeti za raskid ugovora, ali reposesija nije moguća prije proteka ekonomske godine.

Ekonomskom godinom, u smislu ovoga Zakona, smatra se razdoblje od početka jesenjih radova u tekućoj godini do vremena okončanja berbe kasnih usjeva u sljedećoj godini.

Članak 46.

Ako korisnik obradivog poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države ne izvijesti kantonalno ministarstvo u skladu s člankom 40. stavak 3., ili vlasnik ne izvijesti općinsko tijelo na temelju članka 42. stavak 2. ovoga Zakona, plaća pristojbu za neobrađeno obradivo poljoprivredno zemljište za tekuću godinu, i to za:

- I. katastarsku klasu 300,00 KM/ha,
- II. katastarsku klasu 250,00 KM/ha,
- III. katastarsku klasu 200,00 KM/ha,
- IV. katastarsku klasu 150,00 KM/ha,
- V. katastarsku klasu 100,00 KM/ha,
- VI. katastarsku klasu 50,00 KM/ha.

Korisnik obradivog poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i vlasnik koji se ne bavi poljoprivrednom proizvodnjom kao osnovnom djelatnošću plaća posebnu pristojbu u visini od 200,00 KM po hektaru za podignute, a za zapuštene plantažne voćnjake i vinograde odnosno za plantaže gdje su podignuti i sustavi za navodnjavanje plaća se posebna pristojba u visini od 300,00 KM po hektaru.

Općinsko tijelo na koncu svake godine utvrđuje obveznike plaćanja pristojbi iz st. 1. i 2. ovoga članka, u suradnji s Geodetskom upravom i mjerodavnom poreznom upravom.

Naplaćene naknade po osnovi uplate pristojbi za neobrađeno poljoprivredno zemljište iz stavka 1. ovoga članka su namjenska vrsta prihoda proračuna općine, a mogu se koristiti sa svrhom razvoja, poticaja i intenziviranja poljoprivredne proizvodnje na području općine gdje su pristojbe prikupljene.

1. Promjena namjene poljoprivrednog zemljišta

Članak 47.

Promjena namjene poljoprivrednog zemljišta može biti trajna i privremena.

Pod trajnom promjenom namjene poljoprivrednog zemljišta smatra se fizičko nestajanje zemljišta izazvano gradnjom ili drugim načinom korištenja, pri čemu se zemljište trajno gubi za poljoprivrednu proizvodnju.

Pod privremenom promjenom namjene poljoprivrednog zemljišta smatra se promjena namjene na određeno razdoblje poslije kojega se to zemljište može ponovno koristiti za poljoprivrednu proizvodnju.

Privremena promjena namjene poljoprivrednog zemljišta može se utvrditi na razdoblje od jedne do pet godina za podizanje građevina privremenog karaktera za potrebe gradilišta, organiziranje sajмова, javnih manifestacija, objekata za eksploataciju vjetra, golf terena i sl.

Privremenom promjenom namjene poljoprivrednog zemljišta smatra se i površinska eksploatacija industrijskih mineralnih tvoriva i ostalih mineralnih tvoriva i treseta predviđenih rudarskim planovima i projektima, te stvaranje odlagališta čvrstog i tečnog otpada i drugih mineralnih tvoriva, do okončanja eksploatacije.

Ako se radi o gradnji objekta čija gradnja se odobrava na osnovama prostornog izvedbenog nacrtu, smatra se da je za redovitu uporabu objekta određeno cjelokupno zemljište koje po prostornom izvedbenom nacrtu pripada objektu.

Članak 48.

Promjena namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe provodi se u skladu s planovima prostornog uređenja i aktima određenim ovim Zakonom.

Namjena zemljišta u planovima prostornog uređenja utvrđuje se na osnovi karte uporabne vrijednosti poljoprivrednog zemljišta, i to:

1. zemljište od 1. do 4. bonitetne kategorije, utvrđuje se isključivo kao poljoprivredno zemljište;
2. zemljište od 5. do 6. bonitetne kategorije, utvrđuje se kao poljoprivredno zemljište i samo iznimno kao zemljište za ostale namjene;
3. zemljište od 7. do 8. bonitetne kategorije, utvrđuje se kao zemljište koje će se, prema potrebama, koristiti i za druge namjene.

Iznimno, kada ne postoje druge mogućnosti, kada to zahtijeva opći interes koji utvrđuje vlada kantona i kada nema manje vrijednog poljoprivrednog zemljišta, poljoprivredno zemljište od 1. do 4. bonitetne kategorije može se utvrditi kao zemljište za gradnju kapitalnih objekata iz članka 8. stavak 1. točka 23. ovoga Zakona.

Ukoliko za neka područja ne postoje utvrđene bonitetne kategorije zemljišta, odnosno postoje samo podatci o katastarskim klasama i kulturama, Federalni zavod i znanstveno-stručne institucije će na zahtjev naručitelja, obaviti potrebna istraživanja i utvrditi bonitetnu kategoriju.

Federalni ministar će propisati jedinstvenu metodologiju za razvrstavanje poljoprivrednog zemljišta u bonitetne kategorije.

Članak 49.

Federalno ministarstvo daje suglasnost na plan prostornog uređenja kantona (u daljnjem tekstu: prostorni plan kantona).

Prostorni plan kantona ne može se provoditi ako nije pribavljena suglasnost iz stavka 1. ovoga članka.

Skupština kantona daje suglasnost na planove prostornog uređenja za manje prostorne cjeline unutar kantona (područje općine, posebno područje, gradovi, naselja).

Planovi prostornog uređenja iz stavka 3. ovoga članka ne mogu se provoditi ukoliko nije pribavljena suglasnost skupštine kantona.

Suglasnost iz stavka 1. ovoga članka izdaje se uz prethodno pribavljeni stručni nalaz i mišljenje Federalnog zavoda.

Članak 50.

Poljoprivredno zemljište ne može se koristiti u nepoljoprivredne svrhe niti mu se može promijeniti namjena ukoliko nije usuglašena prostorno planska dokumentacija Federacije i kantona u skladu s odredbama Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na razini Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/06, 72/07 i 32/08) i ako nije pribavljena poljoprivredna suglasnost temeljem ovoga Zakona.

Urbanističku suglasnost izdaje tijelo mjerodavno za poslove prostornog uređenja nakon pribavljene poljoprivredne suglasnosti po službenoj dužnosti.

Uz zahtjev za izdavanje poljoprivredne suglasnosti na promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta investitor dostavlja: izvod iz prostornog plana za to područje, kopiju katastarskog plana parcela koje čini građevnu parcelu, zemljišno-knjižni izvadak i posjedovni list (dokaz o vlasništvu), zapisnik poljoprivrednog inspektora o postojećem stanju glede načina korištenja poljoprivrednog zemljišta za koje se traži suglasnost, dokaz o plaćenju administrativnoj pristojbi i projekt rekultivacije, ako se promjena namjene obavlja na određeno vrijeme.

Poljoprivredna suglasnost je upravni akt, izdaje se na zahtjev stranke i donosi se u formi rješenja, nakon dostavljanja dokaza o uplati naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta, najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Ukoliko se radi o privremenoj promjeni namjene poljoprivrednog zemljišta, poljoprivrednom suglasnošću utvrđuje se rok do kada se predmetno zemljište mora vratiti poljoprivrednoj proizvodnji.

Za korištenje poljoprivrednog zemljišta za gradnju ribnjaka, staklenika i drugih objekata prvog stupnja poljoprivredne proizvodnje potrebno je pribaviti poljoprivrednu suglasnost iz stavka 4. ovoga članka.

Primjerak poljoprivredne suglasnosti dostavlja se Federalnom ministarstvu radi uvođenja u sustav evidencije i praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta.

Članak 51.

Ako fizička ili pravna osoba promijeni namjenu poljoprivrednog zemljišta temeljem propisanog odobrenja ili drugog upravnog akta, ili ako promijeni namjenu u suprotnosti s propisima, tako da zemljište ne rabi za poljoprivrednu proizvodnju, plaća naknadu radi promjene namjene poljoprivrednog zemljišta.

Naknada iz stavka 1. ovoga članka plaća se za cijelu građevnu parcelu, koja je po propisanom odobrenju određena za gradnju objekta.

Visina naknade za privremenu promjenu namjene obradivog poljoprivrednog zemljišta plaća se godišnje i ne može biti manja od 5% tržišne vrijednosti tog zemljišta na dan podnošenja zahtjeva.

Visina naknade za trajnu promjenu plaća se jednokratno i ne može biti manja od 20% tržišne vrijednosti obradivog poljoprivrednog zemljišta na dan podnošenja zahtjeva, a za individualnu stambenu gradnju 5% tržišne vrijednosti.

Visina naknade za trajnu promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta ne može biti manja od stostrukog katastarskog prihoda utvrđenog za to zemljište.

Visina naknade za privremenu promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta ne može biti manja od desetostrukog katastarskog prihoda utvrđenog za to zemljište.

Plaćanje naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta gradnjom, u suprotnosti s pozitivnim zakonskim propisima, ne utječe na legalizaciju objekta.

Tržišnu cijenu iz st. 2. i 3. ovoga članka utvrđuje mjerodavna porezna uprava u suradnji s kantonalnim ministarstvom.

Članak 52.

Pravne i fizičke osobe koje trajno ili privremeno mijenjaju namjenu poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe plaćaju naknadu, osim u slučajevima iz članka 53. ovoga Zakona.

Naknada se plaća za svaku promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta, bez obzira što je ona utvrđena općim interesom i prostorno planskom dokumentacijom.

Tijela mjerodavna za izdavanje odobrenja za gradnju objekata ili izvedbu radova ne mogu izdati odobrenje dok stranka (korisnik, investitor) ne priloži poljoprivrednu suglasnost za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe.

Naknada za korištenje poljoprivrednog zemljišta kojemu se privremeno mijenja namjena plaća se za svaku godinu i to: prvi put u postupku izdavanja poljoprivredne suglasnosti, a za ostale godine do 31. siječnja tekuće godine u kojoj se zemljište koristi, dok se zemljište ne privede kulturi prema uvjetima utvrđenim u urbanističkoj suglasnosti, odobrenju za gradnju i odobrenom projektu.

Poljoprivredno zemljište ne može se početi koristiti u nepoljoprivredne svrhe dok se ne obavi uplata naknade iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 53.

Naknada se ne plaća kada se izdaje poljoprivredna suglasnost za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe za:

1. gradnju, adaptaciju i rekonstrukciju stambenih i pomoćnih objekata poljoprivrednog gazdinstva;
2. gradnju objekata koji služe za obranu od poplava, za odvodnju i navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta, za uređenje bujica i zaštitu poljoprivrednog zemljišta od erozije;
3. gradnju objekata namijenjenih isključivo za proizvodnju proizvoda biljne proizvodnje, stočarstva i ribarstva, te proizvoda prvog stupnja njihove prerade;
4. pošumljavanje poljoprivrednog zemljišta pod nagibom i zemljišta male proizvodne sposobnosti, kada je obvezu pošumljavanja tih površina propisalo svojom odlukom kantonalno ministarstvo ili općinsko tijelo, odnosno kad pošumljavanje takvih zemljišta zatraži vlasnik;
5. proširenje pristupnih poljskih putova u funkciji poljoprivredne proizvodnje;
6. gradnju poljozaštitnih pojaseva.

Članak 54.

Naplaćena naknada po osnovi promjene namjene poljoprivrednog zemljišta za nepoljoprivredne svrhe posebna je vrsta prihoda proračuna kantona i vodi se na posebnom računu, a može se koristiti samo u sljedeće svrhe:

1. izradu osnova, programa i projekata zaštite, korištenja i uređenja poljoprivrednog zemljišta;
2. provedbu mjera zaštite, korištenja i uređenja poljoprivrednog zemljišta i za inundacijska područja;
3. uspostavu informacijskog sustava za zemljište;
4. zemljišni monitoring;
5. izradu karte uporabne vrijednosti zemljišta;
6. izradu Projekta višenamjenskog vrednovanja;
7. realizaciju poslova utvrđenih Strategijom i Programom gospodarenja;
8. dekontaminaciju zemljišta i podizanje zaštitnih pojaseva u neposrednoj blizini putnih komunikacija.

Članak 55.

Pored plaćanja naknade iz članka 51. ovoga Zakona, investitor je dužan prije početka izvođenja radova na poljoprivrednom zemljištu skinuti i deponirati plodni i potencijalno plodni sloj tla za potrebe uređenja zemljišta.

Obveza općinskog tijela je da odredi lokaciju za čuvanje izdvojenog plodnog sloja tla, koji je skinut pri gradnji industrijskih i drugih objekata, te ga koristi u skladu s projektom uređenja zemljišta i po odobrenju kantonalnog ministarstva za osposobljavanje manje plodnog i neplodnog zemljišta za poljoprivrednu proizvodnju.

Članak 56.

Poljoprivredno zemljište koje je privremeno promijenilo namjenu, odnosno korišteno za druge svrhe, koje nemaju trajni karakter, privodi se prvobitnoj namjeni ili osposobljava za poljoprivrednu proizvodnju po projektu rekultivacije.

Investitor, odnosno korisnik poljoprivrednog zemljišta iz stavka 1. ovoga članka, dužan je prije početka korištenja poljoprivrednog zemljišta kantonalnom ministarstvu priložiti ovjeren projekt rekultivacije.

Članak 57.

Korisnik ili investitor dužan je radi osiguranja rekultivacije poljoprivrednog zemljišta uplatiti na račun koji odredi kantonalno ministarstvo iznos od najmanje 30% potrebnih sredstava za rekultivaciju zemljišta i to prije nego korisnik stupi u privremeni posjed dodijeljenog mu zemljišta, a preostali dio u roku od godinu dana od dana uvođenja u posjed.

Sredstva iz stavka 1. ovoga članka mogu se koristiti isključivo za rekultivaciju zemljišta.

Ukoliko se eksploatacijom industrijskih i ostalih mineralnih tvoriva naruši vodni režim, odnosno dođe do procesa plavljenja, kao i zadržavanja vode, korisnik industrijskih i ostalih mineralnih tvoriva dužan je obaviti hidrotehničke radove kojima će se uspostaviti prvobitan vodni režim u tlu.

Po okončanoj eksploataciji industrijskih i ostalih mineralnih tvoriva kantonalno ministarstvo dužno je u roku od 60 dana raspisati javni natječaj i odabrati organizaciju koja će obaviti rekultivaciju poljoprivrednog zemljišta u skladu s priloženim projektom rekultivacije.

Naputak o obveznoj jedinstvenoj metodologiji za izradu projekata rekultivacije donosi federalni ministar.

2. Korištenje pašnjaka

Članak 58.

Pašnjakom se smatra zemljište obraslo prirodnom travnom vegetacijom i koristi se za izgon, ispašu i odmaranje stoke.

Pašnjakom, u smislu ovoga Zakona, smatra se i zemljište koje služi za izgon, ispašu i odmaranje stoke, a koje se nalazi u poljoprivrednom ili u šumskom kompleksu.

Članak 59.

Pašnjacima u vlasništvu države, a na području Federacije, upravljaju kantoni.

Pašnjake u vlasništvu fizičkih osoba koriste njihovi vlasnici u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisa donešenih na osnovi njega.

Korisnici pašnjaka iz stavka 1. ovoga članka ne mogu pašnjake davati u podzakup.

Odobrenjem za ispašu prenosi se pravo za ispašu od vlasnika na korisnika ili na korisnike na određeno vremensko razdoblje, uz naknadu, na način propisan u članku 62. stavak 2. i članku 64. ovoga Zakona.

Članak 60.

Pašnjaci se ne mogu koristiti za druge svrhe, izuzev u slučajevima određenim ovim Zakonom.

Iznimno, pašnjak se može privesti drugoj kulturi ako se time postiže racionalnija i ekonomičnije korištenje zemljišta, ako promjena neće dovesti do erozije i ispiranja zemljišta i ako se time ne smeta normalno korištenje drugih pašnjaka.

Privođenje pašnjaka drugoj kulturi obavlja se na osnovi ekonomsko-tehničke dokumentacije izrađene od znanstveno-stručne institucije, uz pribavljenu suglasnosti kantonalnog ministarstva.

Članak 61.

Granice pašnjaka iz stavka 1. članka 59. ovog Zakona utvrđuje kanton na čijem području se ti pašnjaci nalaze.

Kantonalno ministarstvo dužno je voditi katastar pašnjaka.

Članak 62.

Kantonalno ministarstvo donosi Program korištenja pašnjaka za svaku kalendarsku godinu.

Programom iz stavka 1. ovoga članka propisuje se način korištenja privatnih i državnih pašnjaka na osnovi proizvodne sposobnosti pašnjaka, kapaciteta korištenja za pojedine vrste stoke, na bazi broja grla stoke koja mogu pasti na tom zemljištu, prinosa, uporabe vode za napajanje stoke i mjera za unaprjeđenje proizvodnje.

Vlasnik i korisnik pašnjaka ima pravo i obvezu: obavljati izgon stoke za ispašu i racionalno koristiti pašnjak, koristiti mjesta za napajanje stoke i omogućiti i drugima napajanje stoke, ostvariti stvarnu služnost na tuđem zemljištu, ali i omogućiti drugim korisnicima prijelaz, pristup i dopremu stoke na svojim pašnjacima, stalno obavljati melioraciju i održavanje s ciljem poboljšanja i povećanja kapaciteta pašnjaka i poduzimati zaštitne mjere za pašnjake od pretjeranog i nenamjenskog korištenja.

Korisnici čija se stoka napasa na pašnjacima dužni su se pridržavati načina i vremena ispaše stoke koje je vlasnik utvrdio.

Kod utvrđivanja uvjeta o načinu korištenja pašnjaka iz stavka 1. ovoga članka moraju se osigurati zaštita i uređenje pašnjaka, kao i opravdani interesi korisnika pašnjaka, odnosno pravo prvenstva koji imaju drugi korisnici pašnjaka.

Članak 63.

Pravo prvenstva ispaše stoke na pašnjacima iz stavka 1. članka 59. ovoga Zakona, pod jednakim uvjetima, imaju fizičke osobe koje su ranije koristile pašnjak.

Osobe koji imaju prebivalište u brdsko-planinskim područjima, a bave se poljoprivrednom djelatnošću kao osnovnom djelatnošću, imaju pravo prvenstva za korištenje pašnjaka.

Članak 64.

Visinu naknade za uporabu pašnjaka iz stavka 1. članka 59. ovoga Zakona (pašarina), utvrđuje kantonalno ministarstvo na početku svake godine.

Visina naknade iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se na osnovi površine zemljišta, kapaciteta korištenja za pojedine vrste stoke, na bazi broja grla stoke koja mogu pasti na tom zemljištu, prinosa, uporabe vode za napajanje stoke i mjera za unaprjeđenje proizvodnje.

Naknada za uporabu pašnjaka uplaćuje se na račun kantona.

Sredstva iz stavka 2. ovoga članka mogu se koristiti samo za unaprjeđenje pašnjaka.

Članak 65.

Na pašnjacima koji se nalaze iznad prirodne gornje granice šumske vegetacije ili su nastali potiskivanjem šuma u njezinim gornjim dijelovima, kanton određuje rokove početka i okončanja ispaše.

Zabranjena je ispaša stoke prije odnosno poslije određenih rokova ispaše iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 66.

Korisnici pašnjaka iz stavka 1. članka 59. ovoga Zakona koji ne koriste pašnjak dulje od jedne godine ili ga ne koriste na način propisan programom iz članka 62. stavak 1. ovoga Zakona, dužni su izvijestiti kantonalno ministarstvo do 31. ožujka, a kantonalno ministarstvo je dužno postupiti na način propisan u članku 43. stavak 1. ovoga Zakona.

3. Zabrana nomadske ispaše stoke

Članak 67.

Pod nomadskom ispašom, u smislu ovoga Zakona, smatra se ispaša stoke gonjenjem preko poljoprivrednog zemljišta, ispaša stoke na poljoprivrednom zemljištu izvan mjesta prebivališta, odnosno sjedišta držatelja stoke, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Radi zaštite poljoprivrednih kultura i radi sprječavanja pojave i širenja zaraznih bolesti životinja, te radi zaštite zdravlja ljudi od zoonoza koje se sa stoke mogu prenijeti na ljude, zabranjuje se nomadska ispaša stoke na poljoprivrednom

zemljištu.

Ne smatra se nomadskom ispašom stoke uobičajena ispaša na pašnjacima iz stavka 1. članka 59. ovoga Zakona i ispaša stoke na zemljištu koje je vlasništvo držatelja stoke ili je zemljište uzeto u zakup, pod uvjetom da je osiguran prijevoz (doprema i otprema) i veterinarsko uvjerenje.

Ako je ispaša stoke izvan mjesta prebivališta, stoka se mora transportirati motornim vozilima.

Članak 68.

Držatelj stoke mora zaključiti ugovor sa zakupodavateljem zemljišta za ispašu stoke.

Ugovor iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati podatke o: zemljištu (mjesto, katastarska općina i čestice, površina), zakupodavatelju i zakupoprimalju zemljišta, vremenu za koje je ugovorena ispaša, o broju stoke koja se može napasati, o veličini zemljišta i mjestu gdje se to zemljište nalazi.

Ugovor iz stavka 1. ovoga članka registrira se kod općinskog tijela u mjestu ispaše stoke.

Članak 69.

Vlasnici, zakupoprimalji i drugi korisnici poljoprivrednog zemljišta moraju odobriti pristup na svoja zemljišta djelatnicima poljoprivrednih, geodetskih, geoloških, vodoprivrednih i drugih organizacija koje obavljaju radove (mjerenje, snimanje, projektiranje, obilježavanje) u svezi s pripremom i izvedbom agrarnih operacija i djelovanjem, kao i održavanje melioracijskih objekata i uređaja, ali imaju pravo na naknadu prouzročene štete.

Vlasnici, zakupoprimalji i drugi korisnici zemljišta imaju zakonom ustanovljenu služnost prolaza radi prilaza poljoprivrednim parcelama, u svrhu njihove obrade i ako je prolaz nužan.

Služnost iz stavka 2. ovoga članka traje dok poljski radovi (oranje, sjetva, žetva, berba i dr. poslovi) ne budu okončani.

Općinsko tijelo može ustanoviti stvarnu služnost otjecanja vode preko tuđeg zemljišta ako se otjecanje ne može riješiti na drugi način.

Sezonsku služnost, procjenu štete i visinu naknade iz stavka 4. ovoga članka određuje općinsko tijelo, dok naknadu štete vrši korisnik sezonske služnosti.

Žalba protiv odluke općinskog tijela ne zadržava izvršenje odluke.

Članak 70.

S ciljem optimalnog korištenja poljoprivrednog zemljišta, temeljna i dopunska obrada kao i drugi radovi na poljoprivrednom zemljištu obavljaju se poljoprivrednom mehanizacijom i oruđima koja su izrađena po propisanim standardima i atestirana od institucije koju ovlasti Federalno ministarstvo.

Federalni ministar će propisati način i metode atestiranja poljoprivredne mehanizacije.

Članak 71.

Na poljoprivrednom zemljištu koje je obuhvaćeno hidromelioracijskim sustavom mogu se sa svrhom dovođenja i odvodnje voda uspostaviti služnosti.

O uspostavi služnosti rješava gradsko-općinsko vijeće.

Za uspostavu služnosti vlasniku opterećenog zemljišta naknadu plaćaju osobe u čiju je korist služnost uspostavljena.

U pogledu utvrđivanja visine naknade za uspostavljenu služnost primjenjuju se propisi Zakona o izvlaštenju.

Protiv odluke gradskog-općinskog vijeća može se pokrenuti upravni spor.

VI. UREĐENJE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Članak 72.

Za poboljšanje uvjeta poljoprivredne proizvodnje, za povećanje plodnosti i proizvodnih sposobnosti poljoprivrednog zemljišta, a s ciljem racionalnije i ekonomičnije proizvodnje, provode se mjere uređenja zemljišta: komasacija, arondacija, melioracija (gradnja i održavanje sustava za odvodnju i navodnjavanje, poboljšanje kvalitete poljoprivrednog zemljišta, kultivacija livada i pašnjaka, pretvaranje neobrađivog poljoprivrednog zemljišta u obradivo), protuerozijska zaštita, rekultivacija i dr.

Mjere uređenja zemljišta iz stavka 1. ovoga članka provode se radi grupiranja razbacanih parcela s ciljem stvaranja većih parcela, pravilnih geometrijskih oblika, poboljšanja proizvodnih sposobnosti zemljišta pomoću primjene agrotehničkih, agromelioracijskih i hidromelioracijskih mjera, pristupa javnoj infrastrukturi, pošumljavanja zemljišta slabije kvalitete ili zagađenog zemljišta, uređivanja imovinsko-pravnih odnosa, premjera i ažuriranja katastra zemljišta.

Mjere iz stavka 1. ovoga članka provode se na inicijativu vlasnika zemljišta ili korisnika zemljišta po ovlaštenju vlasnika i po sporazumu među vlasnicima poljoprivrednih zemljišta uz aktivno sudjelovanje mjerodavnih znanstvenih i stručnih institucija.

Naputak o jedinstvenoj metodologiji za izradu projekata-programa uređenja zemljišta donosi federalni ministar.

Članak 73.

Zabranjuje se provedba komasacijskih, arondacijskih i melioracijskih postupaka na područjima za koja nisu donešeni planovi prostornog uređenja, urbanističke osnove niti osnove zaštite, korištenja i uređenja poljoprivrednog zemljišta.

Podatci o stvarnim pravima u svezi s mjerama uređenja, uzimaju se prema stanju u zemljišnom i katastarskom registru, ili prema faktičnom stanju, ako se posjedovno stanje ne slaže sa zemljišno knjižnim stanjem i ako nema spora.

Stvarno pravni i posjedovni sporovi u svezi s ovim su žurni, a do pravomoćnosti sudske odluke sudionicima se smatraju posjednici-korisnici zemljišta.

Mjerama uređenja poljoprivrednog zemljišta uređuju se i imovinsko-pravni odnosi na načelima sporazumijevanja, dragovoljnosti, ravnopravnosti i ekvivalentosti u skladu sa zakonom.

1. Komascija

Članak 74.

Uređenje poljoprivrednog zemljišta putem komasacije obavlja se s ciljem uređenja zemljišnih površina i stvaranja većih i pravilnijih zemljišnih parcela, da se njihovim grupiranjem i grupiranjem zemljišnih posjeda omogući učinkovitija obrada i iskorištavanje zemljišta i izvođenje drugih radova na uređenju zemljišta, na osnovi programa komasacije za koji Federalno ministarstvo daje suglasnost.

Članak 75.

Program komasacije donosi općinsko vijeće ili kantonalna skupština na vlastitu inicijativu, na inicijativu vlasnika poljoprivrednog zemljišta koji imaju u vlasništvu više od 80 % površine zemljišta.

Postupak i mjerodavosti za provedbu komasacije uređeni su posebnim Zakonom o komasaciji.

Članak 76.

Poslovi komasacije su od općeg interesa.

Opći interes iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se u skladu sa Zakonom o komasaciji i odlukom općinskog vijeća ili kantonalne skupštine donešene na temelju zakona.

Članak 77.

Odluka o odobravanju komasacije se javno objavljuje, a pravomoćna odluka upisuje se u zemljišni i katastarski registar.

2. Arondacija

Članak 78.

Arondacija (zaokruživanje) poljoprivrednog zemljišta obavlja se sa svrhom racionalnijeg korištenja zemljišta, mehanizacije poljoprivrednih radova, izvođenja melioracijskih i protuerozijskih radova, omogućavanja gradnje ekonomskih dvorišta, podizanja dugogodišnjih nasada i primjene suvremenih agrotehničkih mjera pri obradi zemljišta.

Arondacija poljoprivrednog zemljišta može se izvesti u korist vlasnika poljoprivrednog zemljišta, ako će se zemljište, koje će se na ovim osnovama pripojiti, iz razloga zaokruženja rascjepkanih parcela i njihovoga pravilnog uređenja, rabiti za poljoprivrednu proizvodnju.

Arondacija se može izvesti i u korist zajednice na osnovi ugovora, ako se radi o zajedničkim pašnjacima, zajedničkoj obnovi ili podizanju višegodišnjih zasada, ili ako se radi o zajedničkoj obradi ili osiguranju zemljišta za zajedničke potrebe naselja.

Članak 79.

Vlasnik poljoprivrednog zemljišta podnosi zahtjev (prijedlog) za arondaciju kantonalnom ministarstvu.

O prijedlogu za arondaciju odlučuje kantonalno ministarstvo u upravnom postupku, koje svojim rješenjem odlučuje o svim pitanjima arondacije.

Vlasnici poljoprivrednog zemljišta mogu podnijeti zahtjev za arondaciju ako:

- a) imaju dokaz o ispunjenosti uvjeta iz članka 78. st. 1. i 2. ovoga Zakona;
- b) imaju podatke o zemljištu koje se arondira i podatke o arondacijskoj ponudi zamjenskog zemljišta, uz mišljenja stručno-savjetodavne službe o opravdanosti namjeravane arondacije;
- c) na zaokruženom području imaju usitnjena zemljišta ili ako se tuđe zemljište nalazi na združenom zemljišnom kompleksu;
- d) nude vlasniku za zemljište koje bi pripojili, drugo odgovarajuće zemljište iste katastarske kulture, klase, veličine i vrijednosti;
- e) dokažu da raspolažu mogućnostima i sredstvima za ostvarenje namjena za koje predlažu arondaciju;
- f) dostave izjavu da dragovoljna međusobna razmjena zemljišta nije postignuta;
- g) dostave popis usitnjenih parcela, popis zemljišta koje se pripaja;
- h) imaju dokaz o postignutom dogovoru o naknadama za zgrade;
- i) imaju rješenje općine ili kantona o utvrđivanju općeg interesa za arondaciju.

Troškove postupka arondacije snosi titular arondacijskog prava.

Članak 80.

Nakon pravomoćnosti odluke o arondaciji zemljište koje se arondira predaje se u posjed titularu arondacijskog prava, a zamjensko zemljište ranijem vlasniku arondiranog zemljišta ili novčana naknada u skladu sa Zakonom o izvlaštenju, ako se dotadašnji vlasnik slaže s takvom naknadom.

Prethodni vlasnik može zahtijevati poništenje odluke o arondaciji ako se arondirano zemljište ne počne uređivati ili koristiti u tijeku jedne godine od pravomoćnosti odluke i ako se uređenje zemljišta ne okonča tijekom pet godina od početka uređivanja.

Subjektivni rok za traženje poništenja odluke je tri mjeseca od saznanja za razlog poništenja, odnosno objektivni rok je jedna godina nakon proteka rokova radi kojih se može tražiti poništenje odluke.

Članak 81.

Okрупnjavanje zemljišnog posjeda radi njegovoga racionalnijeg korištenja može se obavljati dragovoljnim grupiranjem zemljišta, putem dragovoljnog udruživanja farmera u tzv. funkcionalnu, radnu ili proizvodnu tablu.

Grupiranje zemljišta iz stavka 1. ovoga članka može se obavljati na području cijele katastarske općine ili dijela katastarske općine.

Općinsko vijeće donosi odluku o pokretanju postupka za dragovoljno grupiranje zemljišnog posjeda, na prijedlog najmanje 10 vlasnika zemljišta ili ako se utvrdi da za to postoje opravdani razlozi.

3. Uređenje zemljišta

Članak 82.

Pod agrotehničkim mjerama smatraju se: krčenje, čišćenje, ravnanje i niveliranje terena, temeljna i dopunska obrada, njega i zaštita usjeva, sprječavanje erozije, sprječavanje zakorovljenosti, obavljanje usluga poljoprivrednim strojevima i oruđima, čišćenje kanala, zabrana, odnosno obveza uzgoja pojedinih vrsta bilja na određenom području, mjere za zaštitu od poljskih šteta, korištenje i uništavanje biljnog otpada, održavanje živica i međa, održavanje poljskih putova, sprječavanje zasjenjivanja susjednih čestica, sadnja i održavanje vjetrozaštitnih pojasa i dr.

Agrotehničkim mjerama sa svrhom zaštite poljoprivrednog zemljišta od erozije podrazumijevaju se: ograničenje ili potpuna zabrana sječe voćaka i drugog drveća, osim sječe iz agrotehničkih razloga, ograničavanje iskorištavanja pašnjaka propisivanjem vrsta i broja stoke, te vremena i načina ispaše, zabrana preoravanja livada, pašnjaka i neobrađenih površina na strmim zemljištima i njihovo pretvaranje u oranice s jednogodišnjim kulturama, zabrana skidanja humusnog, odnosno oraničnog sloja s obradivog poljoprivrednog zemljišta, određivanje obveznog zatravljivanja strmog zemljišta, zabrana proizvodnje jednogodišnjih kultura, odnosno obveza sadnje dugogodišnjih nasada i višegodišnjih kultura na strmim zemljištima.

Vlasnici i korisnici poljoprivrednog zemljišta dužni su provoditi propisane agrotehničke mjere iz st. 1. i 2. ovoga članka, te održavati dugogodišnje nasade i višegodišnje kulture podignute radi zaštite od erozije na tom zemljištu.

Gradsko-općinsko vijeće dužno je propisati potrebne agrotehničke mjere zaštite i korištenja poljoprivrednog zemljišta u slučajevima u kojima bi propuštanje tih mjera nanijelo štetu, onemogućilo ili smanjilo poljoprivrednu proizvodnju.

Članak 83.

Mjere uređenja poljoprivrednog zemljišta provode se s ciljem tehničkog uređenja, poboljšanja proizvodnih svojstava, reguliranja vodnog režima tla te sprječavanja oštećenja i saniranja degradacije i zagađenja zemljišta, prouzročene prirodnom pojavama ili ekonomskim i društvenim aktivnostima, a na osnovi programa uređenja zemljišta.

Članak 84.

Vlasnici, odnosno korisnici zemljišta dostavljaju Federalnom ministarstvu program uređenja zemljišta, koje će nakon što utvrdi da su ispunjeni uvjeti iz ovoga Zakona izvijestiti općinu, odnosno kanton i izdati rješenje o odobravanju programa.

Članak 85.

Odvodnja obuhvaća mjere, objekte i uređaje za reguliranje i očuvanje vodnog režima tla, odvodnjom površinskih i podzemnih voda.

Sustav za odvodnju je sastavljen od uređaja za odvodnju (stanice, crpke, objekti i dr.), kanala za otjecanje vode, odvodne mreže (primarna, sekundarna i tercijarna) i drenaže.

Navodnjavanje obuhvaća mjere, objekte i uređaje za osiguranje opskrbe vodom, njezinu distribuciju i uporabu s namjenom da se bilju osigura optimalna vlaga u zemljištu.

Sustav za navodnjavanje sastavljen je od kanala za dotok vode, dovodne mreže (primarna, sekundarna i tercijarna) i opreme za navodnjavanje (crpke, bunari, objekti, hidranti i dr.).

Sustavi za odvodnju i navodnjavanje dijele se na velike i male sustave, oni koji su namijenjeni većem broju korisnika za zajedničku uporabu po rasporedu za navodnjavanje i koji su namijenjeni za jednog ili više korisnika koji rabe sustav za navodnjavanje neovisno jedan o drugome.

Članak 86.

Poljoprivredno zemljište koje je pod utjecajem podzemnih i površinskih voda, odnosno ima nereguliran vodni režim tla, potrebno je urediti sustavom mjera za odvodnju i mjera zaštite od utjecaja površinskih voda i poplava.

Odvodnja i zaštita od utjecaja površinskih voda i poplava se provodi na osnovi projekta koji se izrađuje za određeno melioracijsko područje.

Federalni ministar će propisati napatuk o jedinstvenoj metodologiji za izradu projekta za odvodnju i mjere zaštite od utjecanja površinskih voda i poplava.

Članak 87.

Održavanje sustava za odvodnju i navodnjavanje osiguravaju vlasnici, odnosno korisnici poljoprivrednog zemljišta.

Ako se gradnja sustava za odvodnju, odnosno navodnjavanje ne može riješiti na bolji ili racionalniji način, može se ustanoviti pravo služnosti odvodnje, odnosno dovođenja vode preko drugog zemljišta.

Članak 88.

Vlasnici zemljišta u područjima za melioracije na zemljištu, obvezni su staviti svoje zemljište za aktivnosti melioracije, zadržavajući pravo vlasništva na zemljištu, uz pravo na naknadu za eventualno pričinjenu štetu.

Melioracijski sustavi i uređaji upisuju se u katastar melioracijskih objekata i uređaja, koji vode kantonalna ministarstva i koji je povezan s bazom podataka zemljišnog katastra.

Detalnije propise o uvođenju, izvođenju, upravljanju, funkcioniranju i održavanju melioracijskih sustava donijet će federalni ministar.

Federalni ministar donosi propis o obračunavanju i plaćanju naknade za melioracijsku odvodnju i navodnjavanje.

Članak 89.

Poljoprivredno zemljište na području na kojem je sagrađen sustav za navodnjavanje koristi se po godišnjem programu koji donosi pravna osoba koja upravlja sustavom za navodnjavanje, a koji sadrži: površinu zemljišta koje se može navodnjavati, dinamiku navodnjavanja pojedinih kultura, dužinu trajanja navodnjavanja i količinu vode za navodnjavanje.

Godišnji program korištenja sustava za navodnjavanje donosi se uz suglasnost kantonalnog ministarstva.

Pravna osoba koja upravlja sustavom za navodnjavanje dužna je izvijestiti korisnika poljoprivrednog zemljišta u sustavu za navodnjavanje o godišnjem programu korištenja sustava.

Članak 90.

Korisnik poljoprivrednog zemljišta u sustavu za navodnjavanje dužan je koristiti sustav za navodnjavanje u skladu s programom iz članka 89. ovoga Zakona.

Pravna osoba koja upravlja sustavom za navodnjavanje dužna je redovito održavati sustav za navodnjavanje (održavanje crpki, uništavanje korova, uklanjanje nanosa mulja, održavanje cjevovoda i dr.), kao i osigurati redovitu kontrolu kvalitete vode na sadržaj opasnih i štetnih tvari i o tome voditi evidenciju.

Članak 91.

Međusobni odnosi pravnih osoba koje upravljaju sustavom za navodnjavanje i korisnika sustava uređuju se ugovorom o korištenju, održavanju i osiguravanju funkcioniranja tog sustava, kao i utvrđivanja naknade za korištenje vode iz sustava.

Članak 92.

Kultivacija pašnjaka obuhvaća skup mjera za poboljšanje kvalitete trave za ispašu stoke i proizvodnje sijena u planinskim područjima, a provodi se na osnovi projekta koji sadrži iste elemente kao i projekt rekultivacije iz članka 94. ovoga Zakona.

Projekt iz prethodnog stavka mora sadržavati odgovor na pitanja unutarnje odvodnje u melioracijskim područjima, obrambenih nasipa, odvodnih kanala i crpnih stanica.

Članak 93.

Poboljšanje kvalitete poljoprivrednog zemljišta obuhvaća mjere kojima se obavlja poboljšanje fizičkih, kemijskih i bioloških osobina zemljišta (hidromelioracije, popravka teksturnog sastava tla, popravka reakcije tla, melioracijsko

gnojenje i druge mjere).

Poboljšanje kvalitete obradivog zemljišta i pretvaranja neobradivog u obradivo izvodi se na osnovi projekta koji sadrži: opće karakteristike područja (klimatske, pedološke, hidrografske), stanje poljoprivredne proizvodnje, dokumentaciju o vlasnicima i korisnicima poljoprivrednog zemljišta (prijepise listova nepokretnosti, odnosno posjedovnih listova ili zemljišno-knjižnih izvadaka, preslike katastarskog plana), projektno rješenje za poboljšanje kvalitete obradivog poljoprivrednog zemljišta (tehničko uređenje terena, hidrotehnički radovi, agrotehnički radovi), rokove izvođenja pojedinih etapa radova, premjer i predračun radova.

Projekt poboljšanja kvalitete obradivog i pretvaranje neobradivog u obradivo poljoprivredno zemljište mogu izrađivati registrirane pravne osobe iz područja poljoprivrede.

4. Rekultivacija

Članak 94.

Rekultivacija poljoprivrednog zemljišta koje je korišteno za eksploataciju mineralnih tvoriva i drugih tvari, a koja nema trajni karakter, privodi se odgovarajućoj namjeni, odnosno osposobljava se za poljoprivrednu proizvodnju po projektu rekultivacije poljoprivrednog zemljišta koji izrađuju registrirane znanstvene i stručne institucije.

Projekt rekultivacije poljoprivrednog zemljišta sadrži opće karakteristike područja za eksploataciju mineralnih tvoriva (klimatske, pedološke i hidrografske) i stanje poljoprivredne proizvodnje, dokumentaciju o vlasnicima, odnosno korisnicima poljoprivrednog zemljišta sa prijepisom listova nepokretnosti, posjedovnih listova, ili zemljišno-knjižnih izvadaka, preslike katastarskog plana, projektno rješenje tehničke rekultivacije (postupak skidanja, čuvanja i vraćanja humusnog sloja, dinamiku vraćanja zemljišta poljoprivrednoj proizvodnji, tehničko uređenje terena, agrotehnički radovi, hidrotehnički radovi kojima se uspostavlja prvobitni vodni režim u zemljištu i dr.), projektno rješenje biološke rekultivacije (priprema zemljišta za poljoprivrednu proizvodnju, namjena poljoprivrednog zemljišta, postupak i rok ispitivanja opasnih i štetnih tvari u rekultiviranom zemljištu), rokove izvođenja pojedinih etapa rekultivacije, predmjer i predračun radova-financijski dio i grafičke i numerične priloge.

Suglasnost na projekt rekultivacije daje kantonalno ministarstvo.

Članak 95.

Saniranje i rekultivacija postojećih jalovišta, industrijskih odlagališta i deponija, divljih deponija i drugih eksploatacijskih površina odvija se u tri etape:

- a) etapa 1. - registracija jalovišta, industrijskih odlagališta i deponija, divljih deponija i drugih eksploatacijskih površina, opis stanja, odgovornost, tko ih mora rekultivirati i platiti (preliminarna studija);
- b) etapa 2. - akcijski plan sanacije i rekultivacije (studija izvodljivosti);
- c) etapa 3. - praćenje i izvještavanje o implementaciji.

Rok za izvršenje sve tri etape je jedna godina, računajući od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a za iste se zadužuju kantonalna ministarstva.

Članak 96.

Ako korisnik po okončanoj eksploataciji industrijskih i ostalih mineralnih tvoriva ne izvrši rekultivaciju poljoprivrednog zemljišta, kantonalno ministarstvo angažirat će drugu organizaciju koja će izvršiti rekultivaciju zemljišta na teret sredstava korisnika poljoprivrednog zemljišta za privremene namjene.

Članak 97.

Vlasnici, zakupoprimalci i drugi korisnici poljoprivrednog zemljišta na području na kojemu se ostvaruje uređenje moraju dopustiti pristup na svoja zemljišta djelatnicima poljoprivrednih, geodetskih, vodoprivrednih i drugih organizacija koje obavljaju radove (mjerenje, snimanje, projektiranje, obilježavanje) u svezi s pripremom i izvođenjem agrarnih operacija i djelovanja, kao i održavanjem melioracijskih objekata i uređaja, ali imaju pravo na naknadu štete prouzročene navedenim radnjama.

Korisnici zemljišta imaju zakonom ustanovljenu služnost prolaza radi prilaza poljoprivrednim parcelama koji im se ne može ograničiti.

Pravo služnosti tuđeg zemljišta imaju osobe koje se bave: pčelarstvom, sakupljanjem plodova samoniklog bilja, gljiva, zelenila, lovom i dr.

Služnost iz stavka 2. ovoga članka traje sve dok poljski radovi (oranje, sjetva, žetva, berba i dr. poslovi) ne budu okončani.

Općinsko tijelo može ustanoviti stvarnu služnost otjecanja vode preko tuđeg zemljišta, ako se otjecanje ne može riješiti na drugi način.

Sezonsku služnost, procjenu štete i visinu naknade određuje općinsko tijelo na temelju propisa o izvlaštenju, dok naknadu štete obavlja korisnik sezonske služnosti.

Žalba protiv odluke općinskog tijela ne zadržava izvršenje odluke.

VII. RASPOLAGANJE POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM

Članak 98.

Poljoprivrednim zemljištem čiji je vlasnik država, osim onoga koje se vraća ranijim vlasnicima po posebnom zakonu, odnosno koje podliježe restituciji i predmet je povrata, raspolože Federacija prema općim propisima o raspolaganju nekretninama, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Odlukom kojom se odlučuje o vlasničkim i drugim stvarnim pravima na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države obvezno se osigurava zaštita i unaprjeđenje gospodarsko-ekonomskih, ekoloških i drugih interesa države i njezinih građana.

Odluka iz stavka 2. ovoga članka nije upravni akt.

Akt o promjeni statusa poljoprivrednog zemljišta (zakup, koncesija i zamjena) mora biti donešen u skladu s ovim Zakonom i drugim pratećim propisima koji reguliraju ovu oblast.

Akt donešen suprotno utvrđenoj proceduri iz stavka 2. ovoga članka smatra se ništavnim.

Članak 99.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države je u pravnom prometu, ali se ne može prodavati.

Poljoprivredno zemljište može se staviti u promet u obliku zakupa, koncesije i zamjene, ali isključivo radi zasnivanja primarne poljoprivredne proizvodnje.

Uvjet za stavljanje u promet poljoprivrednog zemljišta je uspostava katastra i zemljišnih knjiga, koji će omogućiti nesmetan promet nekretnina i dati osnovu za uspostavu učinkovitog tržišta zemljištem.

Poljoprivredno zemljište u privatnom vlasništvu uživa poseban tretman, ali za njega ne važe navedene zabrane iz stavka 1. ovoga članka.

Strani državljani ne mogu steći vlasništvo nad poljoprivrednim zemljištem pravnim poslom, ali mogu nasljeđivanjem.

1. Promet

Članak 100.

Promet državnim poljoprivrednim zemljištem može se obavljati samo sa svrhom obavljanja poljoprivredne djelatnosti, osim u slučajevima propisanim ovim Zakonom.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države može ići u prodaju samo u iznimnim slučajevima, kada Parlament Federacije Bosne i Hercegovine utvrdi opći interes za prodaju državnog zemljišta.

Članak 101.

Privatni zemljišni posjedi jesu i ostaju u okvirima građanske pravne regulative, a mogu biti stečeni i promijeniti korištenje na bilo koji način utvrđen građanskom pravnom regulativom, na osnovama ugovora usklađenih s ovim Zakonom.

Članak 102.

Fizička ili pravna osoba koja ima namjeru prodati poljoprivredno zemljište, od 1. do 4. bonitetne kategorije, mora uručiti ponudu općinskom tijelu na čijem se području nalazi poljoprivredno zemljište.

Ponuda važi 30 dana i sadrži podatke o poljoprivrednom zemljištu, cijenu i druge uvjete prodaje.

Cijena iz stavka 2. ovoga članka uzima se kao početna cijena na javnom pozivu za prodaju predmetnog zemljišta.

Potencijalni kupac mora dati pisanu izjavu o prihvaćanju ponude i o sudjelovanju na javnom pozivu prodaje zemljišta koju šalje općinskom tijelu za poljoprivredu.

Općinsko tijelo izlaže ponudu na oglasnoj ploči i objavljuje javni poziv za prodaju zemljišta te sprovodi postupak prodaje, uvažavajući kriterije iz članka 103. ovoga Zakona, a na trošak vlasnika.

Članak 103.

Općinsko tijelo utvrđuje pravo prvenstva kupnje prema sljedećem redoslijedu:

1. suvlasnik;
2. članovi najuže obitelji: supružnici, djeca, roditelji, braća i sestre;
3. obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo, u istoj katastarskoj općini (član gospodarstva, ako je osposobljen i stručno obrazovan za obavljanje poljoprivredne djelatnosti, kao glavna djelatnost, i njegov je izvor sredstava za život te dohodak za ostale članove, izjava da će zemljište koristiti sami ili uz pomoć drugih osoba ili osigurati korištenje zakupom, što dokazuju predugovorima o zakupu);
4. općina na području na kojem se nalaze nepokretnosti, ako će usmjeriti nekretnine za daljnje korištenje za primarnu poljoprivrednu proizvodnju;
5. poljoprivrednik, upisan u registru poljoprivrednih proizvođača, čije se zemljište koje on ima u vlasništvu, zakupu ili ga obrađuje na drugoj osnovi, graniči sa zemljištem koje se prodaje;
6. poljoprivredna zadruga.

Pod jednakim uvjetima prednost ima onaj poljoprivrednik kojemu je to temeljna djelatnost.

Članak 104.

Kantonalno ministarstvo odobrava pravni posao iz članka 103. ovoga Zakona, ali odobrenje se ne može dati ako nije poštovan postupak određen zakonom, nije poštovano načelo prvenstva kupnje, ako prodajna cijena bitno odstupa od prodajne vrijednosti okolnog zemljišta, te ako bi pravnim poslom bila omogućena nenamjenska uporaba zemljišta.

2. Zakup

Članak 105.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države i privatne zemljišne parcele, koji su registrirani za poljoprivrednu djelatnost, zajedno s objektima koji im pripadaju, opremom i višegodišnjim nasadima, mogu se dati u zakup fizičkim i pravnim osobama sa svrhom obavljanja poljoprivredne proizvodnje.

Za zakupne odnose se po ovom Zakonu primjenjuju i odredbe Zakona o obveznim odnosima, ukoliko ovim Zakonom nije drugačije uređeno.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države dano u zakup ne može se dati u podzakup.

Ako su se na poljoprivrednom zemljištu na dan sklapanja ugovora o zakupu nalazili nasadi kojima se za vrijeme trajanja zakupa smanjila vrijednost krivnjom zakupoprimatelja, zakupodavatelju pripada naknada za umanjenu vrijednost tih zasada.

Ako su zasadi uklonjeni zakupodavatelju pripada naknada koja odgovara vrijednosti tih zasada u vrijeme sklapanja ugovora.

Članak 106.

Poljoprivredno zemljište u državnom vlasništvu, koje se nalazi na području nerazvijenih općina, može se dati u zakup domicilnim fizičkim i pravnim subjektima ako izjavom ovjerenom u mjerodavnom sudu potvrde kontinuitet poljoprivredne djelatnosti i prebivalište-sjedište na tom području za najmanje 10 narednih godina.

Pravo prvenstva imaju obitelji koje isključivo ili pretežito ostvaruju prihode iz poljoprivrede, a ne posjeduju dovoljno zemljišta koje im osigurava ekonomsku sigurnost.

Zemljište koje je napušteno, ili vlasnik izbiva dulje od pet godina, ili je vlasnik nepoznat ili se ne može utvrditi vlasništvo, gradsko-općinsko vijeće može dati u zakup zainteresiranim osobama na rok do pet godina, sa svrhom obavljanja poljoprivredne proizvodnje.

Sredstva naknade za zakup (zakupnina) iz stavka 3. ovoga članka uplaćuju se i vode kao posebna vrsta prihoda u proračunu grada-općine.

Ako se vlasnik ne javi u roku od pet godina od dana zasnivanja zakupa, sredstva iz stavka 4. ovoga članka mogu se koristiti samo za svrhe utvrđene člankom 54. ovoga Zakona.

Članak 107.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države, ovisno o vrsti korištenja zemljišta, daje se u zakup na rok do 25 godina za podizanje nasada voćnjaka, vinograda i rasadnika, odnosno do 10 godina za drugo poljoprivredno iskorištavanje.

Pri uzimanju poljoprivrednog zemljišta pod zakup utvrđuje se redosljed prava prvenstva na osnovi članka 103. ovoga Zakona.

Pravo prvenstva imat će zakupoprimaljelji koji su vlasnici sustava za navodnjavanje i odvodnju, višegodišnjih zasada, ribnjaka, ili graniče s poljoprivrednim zemljištem u državnom vlasništvu koje se daje u zakup, ali pod uvjetom da ponudi najvišu cijenu.

Članak 108.

Odluku o raspisivanju javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i odluku o odabiru najpovoljnije ponude, donosi općina uz suglasnost kantonalnog ministarstva na čijem se području zemljište nalazi.

Početna cijena zakupa ne smije biti manja od 70 % tržišne cijene zakupa.

Ako se poljoprivredno zemljište u vlasništvu države nalazi na području dva ili više kantona odluku o raspisivanju javnog oglašavanja i odluku o odabiru najpovoljnije ponude donosi kantonalna skupština na čijem je području veći dio površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države.

Članak 109.

Na temelju odluke o odabiru najpovoljnije ponude na javnom pozivu za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države kantonalno ministarstvo i podnositelj ponude sklapaju ugovor o zakupu.

Kantonalno ministarstvo dužno je primjerak ugovora o zakupu dostaviti u roku od 15 dana mjerodavnom sudu za vođenje zemljišne knjige, odnosno katastra nekretnina i Federalnom ministarstvu.

Na temelju sklopljenog ugovora o zakupu, zakupoprimaljelja u posjed poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države uvodi kantonalno ministarstvo.

Članak 110.

Ugovor o zakupu obvezno sadrži odredbe koje se odnose na: imena i adrese ugovorenih strana, datum sklapanja ugovora, podatke iz zemljišne knjige odnosno katastra nekretnina, vrijeme trajanja zakupa, visinu, rok i način plaćanja zakupnine (ne može biti naturalna), opis i vrijednost objekata, uređaja i zasada, te način njihova održavanja, vrijeme amortizacije zasada, neamortiziranu vrijednost pripadaka zemljišta, prava i obveze zakupoprimaljelja i zakupodavatelja, cilj-namjenu korištenja zakupljenog zemljišta, klauzulu o nasljedivosti zakupa, razloge za otkaz ugovora, razloge za prestanak ugovora i proceduru za rješavanje sporova.

Članak 111.

Zakupnina se utvrđuje ovisno o namjeni korištenja, lokaciji i drugim ekonomskim uvjetima, u skladu s kriterijima koje utvrđuje kantonalno ministarstvo, a ista je posebna vrsta prihoda proračuna kantona.

Sredstva ostvarena po osnovi zakupa poljoprivrednog zemljišta mogu se koristiti samo za svrhe utvrđene člankom 54. ovoga Zakona.

Članak 112.

Ugovor o zakupu na određeno vrijeme prestaje protekom vremena na koje je sklopljen.

Ugovor o zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države može u svako vrijeme sporazumno prestati.

Ugovor o zakupu prestaje po zakonu, ako zakupljeno poljoprivredno zemljište prestane biti poljoprivredno radi promjene namjene, ako se zemljište koristi suprotno odredbama sklopljenog ugovora ili odredbama ovoga Zakona, raskidom, ako se zemljište ne koristi na propisan način i pozornošću dobrog domaćina ili ako se koristi protivno ugovoru i daje u podzakup.

U slučaju iz stavka 3. ovoga članka zakupoprimalatelj je dužan u roku od šest mjeseci od dana prestanka ugovora o zakupu predati u posjed zemljište vlasniku.

Članak 113.

Zakupodavatelj će otkazati ugovor o zakupu u slučaju ako zakupoprimalatelj ne plati zakupninu, ne koristi poljoprivredno zemljište u vlasništvu države na način propisan u članku 37. ovoga Zakona, obrađuje poljoprivredno zemljište suprotno odredbama sklopljenog ugovora, daje zakupljeno poljoprivredno zemljište u podzakup, protivno odobrenju zakupodavatelja obavlja investicijske radove na poljoprivrednom zemljištu koji prelaze granice uobičajenog raspolaganja ili promijeni vrstu korištenja poljoprivrednog zemljišta, obavlja aktivnosti suprotno zakonskim propisima o zaštiti prirode ili radnje koje imaju negativan utjecaj na bogatstvo ili stanje prirodnog područja, te ako na bilo koji način ugrožava opstanak prirodnih vrijednosti.

Članak 114.

Zakupoprimalatelj nema pravo na povrat neamortizirane vrijednosti trajnih zasada na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države, ako zakupni odnos prestaje na njegov zahtjev ili njegovom krivnjom.

Članak 115.

Po prestanku ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta zakupoprimalatelj će u roku od šest mjeseci uzeti one dijelove opreme i građevine koje je on podigao, tražiti naknadu stvarne vrijednosti opreme koja će se utvrditi za opremu koju nije moguće odnijeti, vegetaciju koju je zasadio, te instalacije i zahvate za zaštitu zemljišta koji su poboljšali kvalitetu poljoprivrednog zemljišta, ako je zasadio zasade i postavio navedene uređaje i objekte uz suglasnost zakupodavatelja i ako nije postignut dogovor sa zakupodavateljem, srušiti i ukloniti na vlastiti trošak bez potraživanja naknade građevne objekte privremenog karaktera koje je podigao.

U slučaju neizvršenja obveze iz stavka 1. ovoga članka rušenje ili uklanjanje će obaviti zakupodavatelj na teret zakupoprimalatelja.

Ako zakupoprimalatelj zasadi zasade ili sagradi uređaje i objekte bez odobrenja zakupodavatelja, nema pravo na povrat neamortizirane vrijednosti zasada prestankom ugovora o zakupu.

Prestankom zakupa zakupodavatelj ima pravo na zasađene zasade i sagrađene objekte i uređaje, a zakupoprimalatelj mora platiti njihovu još neamortiziranu vrijednost, ako su zasadi, odnosno objekti i uređaji napravljeni s njegovom suglasnošću.

Zasadi, objekti i uređaji pripadaju zakupodavatelju, bez odštete ako su bili zasađeni i sagrađeni bez njegova odobrenja.

Zakupodavatelj ima pravo ukloniti uređaje kod kojih je to moguće, bez štete.

Članak 116.

Na raskid ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koji nije reguliran odredbama ovoga Zakona, primjenjuju se propisi o obveznim odnosima.

Zakupni odnos se registrira u zemljišnu knjigu i u zemljišni katastar u roku od 30 dana od dana odobrenja ugovora, odnosno prestanka zakupa.

3. Koncesija

Članak 117.

Vlada kantona odlučuje o dodjeli koncesije na poljoprivrednom zemljištu, na prijedlog kantonalnog ministarstva, a na osnovi javnog natječaja ili prikupljanjem javnih ponuda.

Koncesija za korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države dodijelit će se domaćoj ili stranoj pravnoj osobi čija ponuda bude proglašena najpovoljnijom.

Koncesionar je obavezan zemljište koristiti u skladu sa Zakonom o koncesijama i ugovorenom namjenom te očuvati i povećati njegov kapacitet proizvodnje, sistematizirati i zaštititi na osnovama odgovarajućih projekata.

Samo u sljedeća tri slučaja dodijelit će se koncesija na poljoprivrednom zemljištu:

1. od 25 do 50 godina za podizanje višegodišnjih nasada voćnjaka, vinograda i rasadnika, stočarske proizvodnje, uključujući ribarstvo, lov i ribolov, kao i pašnjake;
2. od 10 do 20 godina za drugo poljoprivredno iskorištavanje;
3. do 10 godina za rekreaciju, šport, turizam i ugostiteljstvo.

Ako se pojave iznimne okolnosti koje zahtijevaju ulaganja za koje je potrebno dulje vremensko razdoblje, ugovoreni rok se može produljiti, ali ne može biti dulji od 50 godina.

Vlada F BiH će svojom odlukom odrediti pojedine kategorije poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države za koje se ne može dati koncesija.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države za čije je korištenje dana koncesija ne može se davati u zakup ili potkoncesiju.

Članak 118.

Ugovor o koncesiji obvezno sadrži odredbe i podatke o: klasi, veličini i kulturi poljoprivrednog zemljišta, vremenu trajanja koncesije, načinu i uvjetima korištenja zemljišta, obliku, visini, te načinu i rokovima plaćanja naknade za koncesiju, mogućnostima i razlozima otkaza ugovora ili jednostranog raskida ugovora, odobrenju postavljanja gospodarsko-proizvodnih objekata, pomoćnih uređaja i objekata za korištenje zemljišta, ako su u skladu s propisima o prostornom uređenju i gradnji, te njihovoj pripadnosti po proteku koncesije, zaloga i hipoteke.

Koncesionar je obavezan uz ugovor o koncesiji priložiti gospodarsko-proizvodni program (gospodarski program), koji čini njegov sastavni dio.

Prava i obveze korisnika koncesije za korištenje poljoprivrednog zemljišta iz ugovora o koncesiji mogu se prenijeti na fizičku osobu u prvom nasljednom redu, uz uvjet da se bavi poljoprivrednom proizvodnjom do proteka roka koncesije.

Članak 119.

Tekst pripremljenog ugovora o zakupu i odluke o davanju koncesija na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države dostavlja se prije njegovog potpisivanja na prethodno mišljenje kantonalnom pravobraniteljstvu u roku od 15 dana od dana donošenja odluke o odabiru najpovoljnije ponude.

Kantonalno pravobraniteljstvo dužno je dati svoje mišljenje na akte iz stavka 1. ovoga članka u roku od 15 dana od datuma prijama.

Ako kantonalno pravobraniteljstvo ne dostavi svoje mišljenje na akte iz stavka 1. ovoga članka u roku od 15 dana od dana prijama, smatra se da je ugovor pravno valjano sačinjen i da nije zaključen na štetu općine, kantona, Federacije, odnosno države Bosne i Hercegovine.

Članak 120.

Primjerak ugovora o zakupu i o koncesiji na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države dostavlja se kantonalnom i Federalnom ministarstvu financija.

Članak 121.

Kantonalno ministarstvo može i prije proteka vremena koncesije otkazati ugovor o koncesiji, ako koncesionar i nakon opomene koristi poljoprivredno zemljište u vlasništvu države suprotno ugovoru i ne primjenjuje mjere i postupke predviđene propisima o zaštiti i korištenju poljoprivrednog zemljišta.

Članak 122.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države može se zamijeniti za poljoprivredno zemljište u vlasništvu fizičkih i pravnih osoba ugovorom, samo u slučaju okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta iste tržišne vrijednosti i s ciljem racionalnijeg korištenja poljoprivrednog zemljišta, a u skladu s odredbama Zakona o arondaciji.

Odluku o zamjeni poljoprivrednog zemljišta iz stavka 1. ovoga članka donosi Federalno ministarstvo.

Federalni ministar će donijeti propis o uvjetima i načinu zamjene poljoprivrednog zemljišta te korištenja sredstava ostvarenih od zakupa, koncesije i zamjene poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države.

Članak 123.

U skladu sa Strategijom, općina donosi Program gospodarenja za zemljište u vlasništvu države za svoje područje, uz suglasnost kantonalnog ministarstva.

Program gospodarenja treba sadržavati: ukupnu površinu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, podatke o dosadašnjem korištenju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, površine određene za povrat imovine, površine određene za koncesiju i površine određene za zakup.

Površine poljoprivrednog zemljišta utvrđuju se u Programu gospodarenja prema podacima iz zemljišne knjige, odnosno katastra nekretnina.

Program gospodarenja iz stavka 1. ovoga članka općine su dužne donijeti u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 124.

Prije donošenja Strategije i Programa, općine ne mogu raspolagati poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.

VIII. EVIDENCIJE

Članak 125.

Obvezno je vođenje evidencije o uređenim poljoprivrednim zemljištima, praćenje realizacije provedbe mjera uređenja i načina korištenja sukladno definiranom programu koji donosi kantonalno ministarstvo u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 126.

Federalno ministarstvo i kantonalna ministarstva dužni su voditi evidenciju o poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države, odnosno kojim raspolaže država.

Kantonalno ministarstvo vodi posebnu evidenciju o poljoprivrednom zemljištu koje je dano u zakup, koncesiju ili je promijenilo namjenu korištenja.

Članak 127.

Pravne osobe su dužne voditi evidenciju o poljoprivrednom zemljištu koje koriste.

Općinska tijela dužna su voditi evidenciju o obradivom i neobradivom poljoprivrednom zemljištu po katastarskim kulturama i klasama, posjedovnoj strukturi i zapuštenosti.

Općinsko tijelo utvrđuje pojedinačne parcele poljoprivrednog zemljišta koje se ne obrađuju.

Općinsko tijelo iz st. 2. i 3. ovoga članka ostvaruje suradnju s mjerodavnim sudom za vođenje zemljišnih knjiga, katastrom nekretnina, odnosno katastrom zemljišta.

Članak 128.

Podatci o kategorijama poljoprivrednog zemljišta vode se u formi službene evidencije prema podacima iz baze podataka zemljišnih knjiga, katastra nekretnina, odnosno katastra zemljišta.

Federalni ministar će propisati metode, oblik i sadržaj obrazaca, način vođenja evidencija te rok i način dostavljanja službenih evidencija Federalnom ministarstvu.

IX. NADZOR

Članak 129.

Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donešenih na temelju ovoga Zakona, kao i upravni nadzor nad radom ovlaštenih pravnih osoba u prenetim im poslovima iz mjerodavnosti federalnog tijela uprave obavlja Federalno ministarstvo.

Federalno ministarstvo obavlja instancijski nadzor i daje stručne naputke, objašnjenja i suglasnosti u primjeni zakona nad radom pravnih osoba kojima su povjerena javna ovlaštenja.

Federalno ministarstvo obnaša upravni nadzor nad zakonitošću akata kojima se rješava o upravnim stvarima, te obavlja nadzor i ostvaruje neposredan uvid i kontrolu u postupanju pravnih osoba kojim su povjerena javna ovlaštenja, daje instrukcije za izvršenje poslova i traži podatke i obavijesti o izvršenju ovoga Zakona i drugih propisa donešenih na temelju ovoga Zakona i izviješće o izvršenju poslova u vršenju javnih ovlaštenja.

Federalno ministarstvo obavlja i nadzor u dijelu provođenja federalne politike po pitanju poljoprivrednog zemljišta, kao dobra od općeg interesa koju provode mjerodavna kantonalna i općinska tijela.

Kantonalno ministarstvo obavlja upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donešenih na temelju ovoga Zakona u poslovima koji su dani u mjerodavnost kantona i nad pravnim osobama kojima su preneti javna ovlaštenja, a iz mjerodavnosti kantona.

Članak 130.

Inspeksijski nadzor nad provedbom odredbi ovog Zakona i propisa donešenih na temelju njega obavlja federalno tijelo uprave mjerodavno za poslove poljoprivredne inspekcije (u daljnjem tekstu: Federalna uprava za inspeksijske poslove) i kantonalno tijelo uprave mjerodavno za poslove poljoprivredne inspekcije (u daljnjem tekstu: kantonalna uprava za inspeksijske poslove).

Poslove inspeksijskog nadzora iz mjerodavnosti federalne i kantonalne poljoprivredne inspekcije obavljaju poljoprivredni inspektori.

Kantoni mogu određene poslove inspeksijskog nadzora iz svoje mjerodavnosti povjeriti općini i gradu u kojima postoje uvjeti i potreba za organiziranjem inspeksijskog nadzora, o čemu odluku donosi kantonalna skupština.

U aktu o povjeravanju inspeksijskog nadzora iz stavka 2. ovoga članka utvrđuju se poslovi poljoprivredne djelatnosti u kojima će općina odnosno grad obavljati inspeksijski nadzor.

Inspeksijski nadzor se obavlja u skladu sa Zakonom o organizaciji tijela uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05) i Zakonom o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 69/05), (u daljnjem tekstu: Zakon o inspekcijama).

Članak 131.

Federalni poljoprivredni inspektor u provedbi inspeksijskog nadzora nad primjenom odredbi ovoga Zakona i propisa donešenih na temelju ovoga Zakona ovlašten je kontrolirati:

- vođenje službenih evidencija o poljoprivrednom zemljištu i pašnjacima koje su propisane ovim Zakonom;

- rad Federalnog zavoda po pitanjima provedbe poslova i zadaća koji su mu povjereni ovim Zakonom;
- izdavanje poljoprivredne suglasnosti;
- jesu li korisnici poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države donijeli dugoročne programe korištenja zemljišta;
- uvjete i način korištenje sredstava ostvarenih na temelju promjene namjene, zakupa i koncesije;
- ugovore o zakupu i davanju koncesije na poljoprivredno zemljište u vlasništvu države;
- način raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države;
- izdana rješenja o oslobađanju plaćanja naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta;
- obavljanje svih poslova i zadaća iz mjerodavnosti kantonalne poljoprivredne inspekcije, ukoliko ova iz bilo kojeg razloga ne obavlja poslove i zadaće utvrđene ovim Zakonom i propisima donešenim na temelju njega;
- poduzimanje i drugih mjera, odnosno obavljanje drugih radnji za koje je drugim zakonima i propisima ovlašten.

Članak 132.

Kantonalni poljoprivredni inspektor ovlašten je i obavezan provoditi kontrolu nad svim poslovima, osim onim za koje je ovim Zakonom određeno da ih neposredno obavlja Federalna poljoprivredna inspekcija, a osobito:

- obrađuje li se obradivo poljoprivredno zemljište ne umanjujući njegovu vrijednost;
- kontrolira postupak i radnje pravnih osoba koje obavljaju sustavnu kontrolu plodnosti tla;
- zaštitu zemljišta od onečišćenja štetnim i opasnim tvarima;
- kontrolira kvalitetu mineralnih i organskih gnojiva i supstrata za poboljšanje plodnosti poljoprivrednog zemljišta;
- korištenje poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe, ako takvo korištenje nije dopušteno po ovom Zakonu ili propisu donešenom na temelju njega;
- provedbu propisanih agrotehničkih mjera;
- održavanje dugogodišnjih zasada i višegodišnjih kultura podignutih radi zaštite od erozije;
- provedbu odredaba ovoga Zakona o promjeni namjene poljoprivrednog zemljišta;
- namjensko korištenje sredstava prikupljenih na temelju ovoga Zakona, koja idu u proračune kantona i općina;
- raspolaganje i korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države;
- provedbu mjera propisanih ovim Zakonom za ispitivanje dopuštenih količina štetnih i opasnih tvari u tlu i vodi za navodnjavanje, kao i ispitivanje plodnosti tla;
- način i uvjete korištenja pašnjaka i pojilišta;
- izdavanje urbanističkih suglasnosti u skladu s odredbama ovoga Zakona, odnosno provjerava je li prethodno pribavljena poljoprivredna suglasnost i plaćena naknada za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta;
- provjerava je li pribavljena suglasnost kantonalnog ministarstva za provedbu edukacijskog programa;
- vođenje evidencija koje u skladu s odredbama ovoga Zakona vode općinska tijela.

Kantonalni poljoprivredni inspektor poduzima i druge mjere, odnosno obavlja druge radnje za koje je ovim i drugim zakonima i propisima ovlašten.

Članak 133.

Poljoprivredna inspekcija u skladu s odredbama članka 27. Zakona o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine donosi godišnji program rada i mjesečne planove rada o obavljanju inspeksijskih nadzora.

Pri izradi godišnjih programa i planova, Federalna poljoprivredna inspekcija mora tražiti mišljenje Federalnog ministarstva, a kantonalna poljoprivredna inspekcija mora tražiti mišljenje kantonalnog ministarstva.

Glavni federalni poljoprivredni inspektor podnosi mjesečno izvješće o izvršenim inspeksijskim pregledima u oblasti poljoprivrede Federalnom ministarstvu.

Glavni kantonalni poljoprivredni inspektori podnose mjesečno izvješće kantonalnom ministarstvu u svezi izvršenog inspeksijskog nadzora iz oblasti poljoprivrede.

Članak 134.

Ukoliko utvrdi da je prekršen ovaj Zakon ili propis donešen na temelju ovoga Zakona, kantonalni poljoprivredni inspektor ima pravo i obvezu:

- rješenjem narediti otklanjanje utvrđenih nedostataka, odnosno nepravilnosti u određenom roku;
- zabraniti uporabu poljoprivrednog zemljišta za druge namjene, izuzev ako je po zakonu ili propisu izdanom po osnovi zakona, dopuštena uporaba za druge svrhe;
- zabraniti zagađivanje poljoprivrednog zemljišta pri njegovom korištenju i narediti povrat u prethodno stanje, o trošku onoga koji je prouzročio zagađenje;
- narediti sanaciju napuštenih iskopa pijeska i drugih kopova na poljoprivrednom zemljištu i sanaciju zemljišta privremeno korištenog za druge namjene;
- narediti izvođenje hidrotehničkih radova kojima će se uspostaviti prvobitni vodni režim u tlu;
- zabraniti odlaganje bilo koje vrste štetnih i opasnih tvari i vegetacijsko-proizvodnih ostataka na poljoprivrednom zemljištu;
- zabraniti korištenje poljoprivrednog zemljišta za gradnju ribnjaka, staklenika, ili drugih objekata, ako investitor nema poljoprivredne suglasnosti;
- zabraniti, odnosno ograničiti proizvodnju određenih vrsta poljoprivrednog bilja i uporabu vode za navodnjavanje, ako rezultati analize pokažu da je to prijeko potrebno;
- zabraniti nomadsku ispašu stoke na poljoprivrednom zemljištu;
- zabraniti uporabu gnojiva i kemijskih sredstava ukoliko se analizom utvrdi da su narušena kemijska i biološka svojstva tla i kvaliteta podzemnih voda;
- podnijeti mjerodavnom tijelu zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka;
- poduzeti i druge mjere, odnosno obavljati druge radnje za koje je posebnim propisima ovlašten.

Članak 135.

Pravne osobe koja podliježu nadzoru mjerodavnog poljoprivrednog inspektora dužne su mu omogućiti obavljanje inspeksijskog nadzora, pružiti potrebne podatke i obavijesti, te osigurati uvjete za neometan rad.

Pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka dužne su na zahtjev poljoprivrednog inspektora u određenom roku dostaviti ili pripremiti podatke i materijale koji su mu potrebni za poslove inspeksijskog nadzora.

Rok iz stavka 2. ovoga članka mora biti primjeren vrsti zahtjeva.

Članak 136.

Ako poljoprivredni inspektor u provedbi inspeksijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen ovaj Zakon ili propis donešen na temelju ovoga Zakona, poljoprivredni inspektor će zapisnički konstatirati nepravilnosti i nedostatke i rješenjem odrediti mjere i rok za njihovo otklanjanje.

Ako poljoprivredni inspektor utvrdi da je povredom propisa učinjen prekršaj, dužan je bez odlaganja podnijeti zahtjev, odnosno prijavu za pokretanje prekršajnog postupka.

Poljoprivredni inspektor može do donošenja rješenja o izvršenom prekršaju ili presude o kaznenom djelu privremeno oduzeti dokumentaciju i predmete koji u prekršajnom ili sudskom postupku mogu poslužiti kao dokazi.

O privremenom oduzimanju dokumentacije ili predmeta iz stavka 3. ovoga članka izdaje se potvrda.

Protiv rješenja kantonalnog poljoprivrednog inspektora može se izjaviti žalba Federalnoj upravi za inspekcijske poslove-poljoprivrednoj inspekciji u roku od osam dana od dana prijama rješenja.

Protiv rješenja kantonalnog ministarstva može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijama rješenja.

Na rješenje federalnog inspektora o naloženim upravnim mjerama može se uložiti žalba u roku od osam dana od dana prijama rješenja Federalnom ministarstvu.

Žalba na rješenje federalnog inspektora o naloženim upravnim mjerama odgađa izvršenje rješenja, ako ovim i posebnim zakonom nije drukčije određeno.

Protiv rješenja Federalnog ministarstva nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 137.

Poljoprivredni inspektor će donijeti rješenje i odmah narediti izvršenje rješenja kada utvrdi da fizička ili pravna osoba obavlja djelatnost za koju mu je radi počinjenog prekršaja izrečena zaštitna mjera zabrane obnašanja djelatnosti.

U provedbi rješenja iz stavka 1. ovoga članka poljoprivredni inspektor će pečaćenjem ili na drugi način zatvoriti prostorije (objekte) u kojim se obavlja djelatnost, a može do konačne odluke mjerodavnog tijela privremeno oduzeti opremu, uređaje, sredstva za rad i prijevozna sredstva kojima se obavlja djelatnost.

Žalba na rješenje iz stavka 1. ovoga članka ne zadržava izvršenje rješenja.

Kada je u javnom interesu potrebno poduzeti žurne mjere, odnosno spriječiti štetu koja bi mogla nastati, rješenjem poljoprivrednog inspektora može se odrediti da žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

X. KAZNE NE ODREDBE

Članak 138.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba, ako:

- zemljište u građevnom području i zemljište izvan tog područja predviđeno dokumentima prostornog uređenja za gradnju ne održava sposobnim za poljoprivrednu proizvodnju, sve dok rješenje o odobrenju za gradnju ne postane konačno (članak 5. stavak 3. ovoga Zakona);
- izazove onečišćenje i kontaminaciju poljoprivrednog zemljišta iz članka 25. ovoga Zakona;
- izravno unosi vodom i zrakom štetne i opasne tvari iz članka 25. stavak 1. ovoga Zakona;
- ne sanira u roku od 60 dana, računajući od dana izdavanja naloga od strane mjerodavne inspekcije, sva onečišćenja kontaminacije i infekcije iz članka 25. stavak 2. ovoga Zakona;
- ispušta štetne i opasne tvari koje mogu oštetiti i promijeniti proizvodnu sposobnost poljoprivrednog zemljišta i rabi mineralna i organska gnojiva, te sredstava za zaštitu bilja u količini većoj od dopuštene, iz članka 26. stavak 1. ovoga Zakona;
- onečisti poljoprivredno zemljište štetnim i opasnim tvarima, tako da je poljoprivredna proizvodnja na tom zemljištu umanjena ili onemogućena, iz članka 26. stavak 2. ovoga Zakona;
- ispitivanje poljoprivrednog zemljišta obavlja organizacija koja ne ispunjava uvjete iz članka 28. stavak 2. ovoga Zakona;

- ne provodi sustavnu kontrolu plodnosti zemljišta koje je katastarskim klasiranjem svrstano u jednu od 1. do 4. katastarske klase obradivog poljoprivrednog zemljišta, a čija je površina veća od 0,2 ha iz članka 31. stavak 2. ovoga Zakona;
- koristi poljoprivredno zemljište u nepoljoprivredne svrhe dulje od roka utvrđenog poljoprivrednom suglasnošću za privremenu promjenu namjene iz članka 47. stavak 3. ovoga Zakona;
- mijenja namjenu poljoprivrednog zemljišta ili ga koristi u nepoljoprivredne svrhe prije donošenja plana prostornog uređenja kojim se tom zemljištu utvrđuje namjena iz članka 48. stavak 1. ovoga Zakona;
- koristi poljoprivredno zemljište u nepoljoprivredne svrhe bez poljoprivredne suglasnosti iz članka 50. stavak 4. ovoga Zakona;
- ne uplati propisanu naknadu radi osiguranja rekultivacije poljoprivrednog zemljišta iz članka 57. stavak 1. ovoga Zakona;
- provodi komasacijske i melioracijske postupke na području za koje nisu donešeni planovi prostornog uređenja, urbanističke osnove, kao i Program gospodarenja iz članka 73. stavak 1. ovoga Zakona;
- poljoprivredno zemljište u vlasništvu države za čije je korištenje dana koncesija daje u zakup ili podkoncesiju iz članka 117. stavak 7. ovoga Zakona;

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 2.000,00 KM.

Članak 139.

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba, ako:

- počinitelj štete ne plati troškove radova na ispitivanju i dekontaminaciji, odnosno sanaciji poljoprivrednog zemljišta iz članka 26. stavak 2. ovoga Zakona;
- ne obavlja ispitivanje plodnosti tla svakih pet godina iz članka 31. stavak 3. ovoga Zakona;
- sustavnu kontrolu plodnosti zemljišta obavlja pravna osoba protivno članku 31. stavak 4. ovoga Zakona;
- pravna osoba iz članka 31. stavak 4. ovoga članka ne podnese izvješće vlasniku, odnosno korisniku zemljišta i mjerodavnom kantonalnom ministarstvu, u pisanoj i elektronskoj formi, u roku od 15 dana od dana okončanja ispitivanja iz članka 31. stavak 5. ovoga Zakona;
- vlasnici i korisnici poljoprivrednog zemljišta u erozivnim područjima ne provode propisane agrotehničke mjere iz članka 32. stavak 1. ovoga Zakona;
- fizička i pravna osoba čije se zemljište štiti protuerozijskim mjerama ne plati troškove provedbe mjera iz članka 33. stavak 3. ovoga Zakona;
- na obradivom poljoprivrednom zemljištu koje nije uređeno putem arondacije i komasacije, obavlja fizičku diobu parcele s najmanjom veličinom od 0,5 ha, odnosno u kraškim krajolicima 0,2 ha, izuzev ako to zahtijeva opći interes utvrđen ovim Zakonom iz članka 34. stavak 1. ovoga Zakona;
- na obradivom poljoprivrednom zemljištu uređenom arondacijom i komasacijom obavlja fizičku diobu usitnjavanjem parcela čija je površina manja od jednog hektara, osim u postupku gradnje melioracijskih sustava, gradnje javnih objekata i vraćanja zemlje po zakonskim propisima iz članka 34. stavak 2. ovoga Zakona;
- obavlja spaljivanje organskih ostataka poslije žetve usjeva na poljoprivrednom zemljištu iz članka 35. stavak 4. ovoga Zakona;
- izvodi edukacijski program na koji nema suglasnost kantonalnog ministarstva iz članka 36. ovoga Zakona;
- poljoprivredno zemljište ne koristi za poljoprivrednu proizvodnju, izuzev u slučajevima i pod uvjetima utvrđenim ovim Zakonom iz članka 37. ovoga Zakona;

- ne koristi i ne obrađuje poljoprivredno zemljište na način propisan ovim Zakonom iz članka 37. stavak 2. ovoga Zakona;
- se ne pridržava mjera propisanih u Programu korištenja iz članka 39. stavak 2. ovoga Zakona;
- korisnik poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države da poljoprivredno zemljište u podzakup iz članka 40. stavak 4. ovoga Zakona;
- se ne pridržava propisanih mjera općina o obavljanju usluga poljoprivrednim strojevima i oruđima, mjera za zaštitu od poljskih šteta, mraza, tuče, požara i poplava, sječe, odnosno zabrane sječe voćnih stabala, krčenja međa i živica kao i odvodnje na određenim površinama poljoprivrednog zemljišta, iz članka 41. stavak 2. ovoga Zakona;
- koristi obradivo poljoprivredno zemljište od 1. do 4. bonitetne kategorije u nepoljoprivredne svrhe, a ne postoje usuglašeni planski akti iz članka 50. stavak 1. ovoga Zakona;
- ne plati naknadu radi umanjenja vrijednosti i površine poljoprivrednog zemljišta kao dobra od općeg interesa, izuzev u slučajevima iz članka 53. ovoga Zakona za trajno ili privremeno mijenjanje namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe iz članka 52. stavak 1. ovoga Zakona;
- prije početka izvođenja radova na poljoprivrednom zemljištu ne skine i deponira plodni i potencijalno plodni sloj tla za potrebe uređenja i rekultivacije zemljišta iz članka 55. stavak 1. ovoga Zakona;
- daje pašnjake u podzakup iz članka 59. stavak 3. ovoga Zakona;
- ne posjeduje odobrenje za ispašu stoke iz članka 59. stavak 4. ovoga Zakona;
- se ne pridržava načina i vremena ispaše stoke koje je vlasnik utvrdio, kao i mjera iz Programa korištenja pašnjaka iz članka 62. ovoga Zakona;
- obavlja ispašu stoke prije, odnosno poslije određenih rokova ispaše iz članka 65. stavak 2. ovoga Zakona;
- ne koristi pašnjak dulje od dvije godine ili ga ne koristi na način propisan programom iz članka 62. stavak 1. ovoga Zakona i ne izvijesti o tome kantonalno ministarstvo do 31. ožujka, iz članka 66. ovoga Zakona;
- obavlja nomadsku ispašu stoke suprotno članku 67. ovoga Zakona;
- nema zaključen ugovor sa zakupodavateljem zemljišta za ispašu stoke iz članka 68. stavak 1. ovoga Zakona;
- ne provodi propisane agrotehničke mjere, te ne održava dugogodišnje nasade i višegodišnje kulture podignute radi zaštite od erozije na tom zemljištu iz članka 82. stavak 3. ovoga Zakona;
- obavlja gradnju sustava za odvodnju i navodnjavanje suprotno propisima o gradnji objekata iz članka 85. ovoga Zakona;
- ne osigura održavanje sustava za odvodnju i navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta iz članka 87. stavak 1. ovoga Zakona;
- ne koristi sustav za navodnjavanje u skladu s Programom iz članka 89. ovoga Zakona;
- projekt poboljšanja kvalitete obradivog poljoprivrednog zemljišta i pretvaranje neobradivog u obradivo zemljišta izrađuje pravna osoba suprotno članku 93. stavak 3. ovoga Zakona;
- nema suglasnost na projekt rekultivacije iz članka 94. stavak 3. ovoga Zakona;
- ima namjeru prodati poljoprivredno zemljište od 1. do 4. bonitetne kategorije, a nije uručila ponudu općinskom tijelu na čijem se teritoriju nalazi poljoprivredno zemljište iz članka 102. stavak 1. ovoga Zakona;
- poljoprivredno zemljište u vlasništvu države daje u podzakup iz članka 105. stavak 3. ovoga Zakona;
- ne vodi evidenciju o poljoprivrednom zemljištu koje koristi iz članka 127. stavak 1. ovoga Zakona;
- na poljoprivrednom zemljištu gdje je obavljena eksploatacija industrijskih i ostalih mineralnih tvoriva prije stupanja na snagu ovoga Zakona, korisnici ovih tvoriva u roku od devet mjeseci ne obave uplatu naknade za promjenu namjene

poljoprivrednog zemljišta i rekultivaciju zemljišta, iz članka 145. ovoga Zakona.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 2.000,00 KM.

Članak 140.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 1.500,00 KM kaznit će se za prekršaj pojedinac, (fizička osoba), ako:

- zemljište u građevnom području i zemljište izvan tog područja predviđeno dokumentima prostornog uređenja za gradnju, ne održava sposobnim za poljoprivrednu proizvodnju, sve dok rješenje o odobrenju za gradnju ne postane konačno iz članka 5. stavak 3. ovoga Zakona;
- ispušta ili odlaže štetne i opasne tvari na poljoprivredno zemljište, te nepravilno rabi mineralna i organska gnojiva i sredstva za zaštitu bilja u količini većoj od dopuštene iz članka 25. st. 2 i 3. ovoga Zakona;
- ne obavlja obveznu sustavnu kontrolu ispitivanja plodnosti tla iz članka 31. stavak 2. ovoga Zakona;
- ne provodi mjere suzbijanja poljskih šteta na način propisan člankom 35. stavak 2. ovoga Zakona;
- se ne pridržava propisanih mjera općine o obavljanju usluga poljoprivrednim strojevima i oruđima, mjera za zaštitu od poljskih šteta, mraza, tuče, požara i poplava, sječe, odnosno zabrane sječe voćnih stabala, krčenja međa i živica kao i odvodnje na određenim površinama poljoprivrednog zemljišta iz članka 35. stavak 2. ovoga Zakona;
- obavlja spaljivanje organskih ostataka poslije žetve usjeva na poljoprivrednom zemljištu iz članka 35. stavak 4. ovoga Zakona;
- poljoprivredno zemljište ne koristi za poljoprivrednu proizvodnju pod uvjetima utvrđenim iz članka 37. stavak 1. ovoga Zakona;
- ne koristi i ne obrađuje poljoprivredno zemljište na način propisan člankom 37. stavak 2. ovoga Zakona;
- korisnici poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, ne donesu Program korištenja iz članka 39. stavak 1. ovoga Zakona;
- se ne pridržava mjera propisanih u Programu korištenja iz članka 39. stavak 2. točka 3. ovoga Zakona;
- ne osigura uporabu zemljišta na način propisan u članku 42. stavak 1. ovoga Zakona, a o tome ne informira općinsko tijelo o mjestu, katastarskoj općini, čestici, klasi, kulturi i površini, te udjelu u vlasništvu, najkasnije do 31. ožujka godine za koju se utvrđuje pristojba iz članka 42. stavak 2. ovoga Zakona;
- koristi poljoprivredno zemljište u nepoljoprivredne svrhe dulje od roka utvrđenog poljoprivrednom suglasnošću za privremenu promjenu namjene iz članka 47. stavak 4. ovoga Zakona;
- koristi obradivo poljoprivredno zemljište od 1. do 4. bonitetne kategorije u nepoljoprivredne svrhe, a ne postoje usuglašeni planski akti iz članka 50. stavak 1. ovoga Zakona;
- koristi poljoprivredno zemljište u nepoljoprivredne svrhe bez poljoprivredne suglasnosti kantonalnog ministarstva iz članka 50. stavak 4. ovoga Zakona;
- ne plati naknadu radi umanjenja vrijednosti i površine poljoprivrednog zemljišta kao dobra od općeg interesa, izuzev u slučajevima iz članka 53. ovoga Zakona za trajnu ili privremenu promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe iz članka 52. stavak 1. ovoga Zakona;
- ne skine i deponira plodni i potencijalno plodni sloj tla za potrebe uređenja i rekultivacije zemljišta iz članka 55. stavak 1. ovoga Zakona;
- ne uplati propisanu naknadu radi osiguranja rekultivacije poljoprivrednog zemljišta iz članka 57. stavak 1. ovoga Zakona;
- korisnik pašnjaka iz stavka 1. članka 59. ovoga Zakona daje pašnjak u podzakup iz članka 59. stavak 3. ovoga Zakona;
- ne posjeduje odobrenje za ispašu stoke iz članka 59. stavak 4. ovoga Zakona;

- obavlja privođenje pašnjaka drugoj kulturi bez gospodarsko-tehničke dokumentacije i bez suglasnosti kantonalnog ministarstva iz članka 60. stavak 3. ovoga Zakona;
- se ne pridržava načina i vremena ispaše stoke koje je vlasnik utvrdio, kao i mjera iz Programa korištenja pašnjaka iz članka 62. ovoga Zakona;
- obavlja ispašu stoke prije, odnosno poslije određenih rokova iz članka 65. stavak 2. ovoga Zakona;
- ne koristi pašnjak dulje od dvije godine ili ga ne koriste na način propisan programom iz članka 62. stavak 1. ovoga Zakona i ne izvijesti o tome kantonalno ministarstvo do 31. ožujka, iz članka 66. ovoga Zakona;
- obavlja nomadsku ispašu stoke suprotno članku 67. ovoga Zakona;
- nema zaključen ugovor sa zakupodavateljem zemljišta za ispašu stoke iz članka 68. stavak 1. ovoga Zakona;
- ne provodi propisane agrotehničke mjere, te ne održava dugogodišnje nasade i višegodišnje kulture podignute radi zaštite od erozije na tom zemljištu iz članka 82. stavak 3. ovoga Zakona;
- obavlja gradnju sustava za odvodnju i navodnjavanje suprotno propisima o gradnji objekata iz članka 85. ovoga Zakona;
- projekt poboljšanja kvalitete obradivog poljoprivrednog i pretvaranje neobradivog u obradivo zemljište izrađuje protivno članku 93. stavak 3. ovoga Zakona;
- nema suglasnost na projekt rekultivacije izdan od kantonalnog ministarstva iz članka 94. stavak 3. ovoga Zakona;
- prodava poljoprivredno zemljište, od 1. do 4. bonitetne kategorije, a nije uručila ponudu općinskom tijelu na čijem se teritoriju nalazi poljoprivredno zemljište, iz članka 102. stavak 1. ovoga Zakona;
- poljoprivredno zemljište u vlasništvu države da u podzakup iz članka 105. stavak 3. ovoga Zakona;
- na poljoprivrednom zemljištu gdje je obavljena eksploatacija industrijskih i ostalih mineralnih tvoriva prije stupanja na snagu ovoga Zakona, korisnici ovih tvoriva u roku od devet mjeseci ne izvrše uplatu naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta i rekultivaciju zemljišta, iz članka 145. ovoga Zakona.

Članak 141.

Sredstva dobivena od novčanih kazni za prekršaje i izrečenih zaštitnih mjera po odredbama ovoga Zakona prihod su proračuna kantona i Proračuna Federacije.

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 142.

Postupci davanja u zakup, koncesije, izdavanja poljoprivredne suglasnosti i utvrđivanja naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, započeti do stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se prema odredbama ovoga Zakona.

Ugovori o zakupu poljoprivrednog zemljišta, sklopljeni i ovjereni prije stupanja na snagu ovoga Zakona, vrijede do proteka ugovorenog roka.

Članak 143.

Do izrade karata uporabne vrijednosti poljoprivrednog zemljišta i izrade prostorno planske dokumentacije, korištenje poljoprivrednog zemljišta od 1. do 4. bonitetne kategorije za nepoljoprivredne svrhe, može se obavljati samo za gradnju kapitalnih objekata od općeg interesa utvrđenih u članku 48. stavak 3. ovoga Zakona, ali ne dulje od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 144.

U roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona federalni ministar donijet će sljedeće provedbene propise o:

1. jedinstvenoj metodologiji za razvrstavanje zemljišta u kategorije pogodnosti iz članka 24. ovoga Zakona;
2. tvarima koje se smatraju štetnim i opasnim, te granične vrijednosti dopuštenih količina štetnih i opasnih tvari u tlu, monitoring i metode njihovoga ispitivanja, prevencije, zaštite i sanacije iz članka 25. stavak 3. ovoga Zakona;
3. mineralnim i organskim gnojivima i supstratima i o upisu u upisnik gnojiva i supstrata iz članka 25. stavak 4. ovoga Zakona;
4. odštetnom cjeniku za sve štete pričinjene poljoprivrednom zemljištu i na poljoprivrednom zemljištu iz članka 26. stavak 3. ovoga Zakona;
5. jedinstvenoj metodologiji monitoringa i zemljišoinformacijskoga sustava iz članka 29. stavak 2. ovoga Zakona;
6. obliku, sadržaju, načinu vođenja i pristupu bazi podataka iz članka 30. stavak 3. ovoga Zakona;
7. postupku, radnjama i uvjetima za obavljanje sustavne kontrole zemljišta, iz članka 31. stavak 7. ovoga Zakona;
8. jedinstvenoj metodologiji za razvrstavanje poljoprivrednog zemljišta u bonitetne kategorije, iz članka 48. stavak 5. ovoga Zakona;
9. obveznoj jedinstvenoj metodologiji za izradu projekata rekultivacije iz članka 57. stavak 5. ovoga Zakona;
10. načinu i metodama atestiranja poljoprivredne mehanizacije iz članka 70. stavak 2. ovoga Zakona;
11. naputku o jedinstvenoj metodologiji za izradu projekata-programa uređenja zemljišta iz članka 72. stavak 4. ovoga Zakona;.
12. jedinstvenoj metodologiji za izradu projekta za odvodnju i mjere zaštite od utjecanja površinskih voda i poplava iz članka 86. stavak 3. ovoga Zakona;
13. uvođenju, izvedbi, upravljanju, funkcioniranju i održavanju melioracijskih sustava iz članka 88. stavak 3. ovoga Zakona;
14. obračunavanju i plaćanju naknade za melioracijsku odvodnju i navodnjavanje iz članka 88. stavak 4. ovoga Zakona;
15. uvjetima i načinu zamjene poljoprivrednog zemljišta, te korištenja sredstava ostvarenih od zakupa, koncesije i zamjene poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države iz članka 122. stavak 3. ovoga Zakona;
16. metodama, obliku i sadržaju obrazaca, načinu vođenja evidencija, te rokovima i načinu dostavljanja službenih evidencija iz članka 128. stavak 2. ovoga Zakona.

Članak 145.

Na poljoprivrednom zemljištu gdje je izvršena eksploatacija industrijskih i ostalih mineralnih tvoriva prije stupanja na snagu ovoga Zakona, korisnici ovih tvoriva dužni su u roku od devet mjeseci obaviti uplatu naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta i obaviti rekultivaciju zemljišta.

Članak 146.

Društveno pravne i pravne osobe koje na dan stupanja na snagu ovoga Zakona koriste poljoprivredno zemljište nastavljaju koristiti to zemljište do njihove pretvorbe u gospodarska društva kojima je poznat vlasnik.

Pravnim osobama, koje su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona imale pravo korištenja poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu, to pravo prestaje: danom proteka roka određenog ugovorom o davanju na korištenje tog zemljišta i danom donošenja odluke o davanju u zakup tog zemljišta, odnosno danom otuđenja tog zemljišta.

Pravna osoba nastala pretvorbom društveno pravne osobe iz stavka 2. ovoga članka, dužna je o tome izvijestiti Federalno ministarstvo u roku od 30 dana od dana obavljene pretvorbe, a radi uređivanja odnosa u svezi s daljnjim korištenjem poljoprivrednog zemljišta po odredbama ovoga Zakona.

Ukoliko pravna osoba, nastala pretvorbom društveno pravne osobe, ne postupi u skladu sa st. 2. i 3. ovoga članka smatra se da protupravno koristi poljoprivredno zemljište.

Pravne osobe iz stavka 2. ovoga članka dužne su, u roku od 30 dana od dana prestanka prava korištenja, poljoprivredno zemljište u državnom vlasništvu prenijeti na upravljanje Federalnom ministarstvu, odnosno zakupoprimaltelju, koncesionaru ili kupcu.

Članak 147.

Strane fizičke osobe koje su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona stekle u vlasništvo poljoprivredno zemljište ne mogu tim zemljištem raspolagati i opterećivati ga.

Vlada Federacije, na prijedlog zainteresirane osobe, može odlučiti da se određeno poljoprivredno zemljište izuzme od zabrane raspolaganja i opterećenja.

Pravni posao sklopljen protivno odredbama stavka 1. ovoga članka ništav je.

Članak 148.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje primjena odredaba Zakona o poljoprivrednom zemljištu ("Službene novine Federacije BiH", broj 2/98).

Do donošenja podzakonskih propisa iz članka 144. ovoga Zakona na teritoriju Federacije primjenjivat će se podzakonski propisi koji su se primjenjivali do stupanja na snagu ovoga Zakona.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona na teritoriju Federacije, ostali zakonski i podzakonski propisi koji su se primjenjivali u oblasti poljoprivrede u Federaciji, a koji su u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona, moraju se uskladiti, najkasnije u roku od jedne godine, računajući od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Do okončanja postupka usklađivanja, u slučaju različitih rješenja predviđenih u drugim propisima iz oblasti poljoprivrede, primjenjivat će se odredbe ovoga Zakona.

Članak 149.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Stjepan Krešić, v. r.

Predsjedatelj
Zastupničkoga doma
Parlamenta Federacije BiH
Safet Softić, v. r.
